

UNDERDÄNIGT BETÄNKANDE

ANGÅENDE

KONTROLLAPPARATER VID DE SVENSKA BRÄNNERIerna

MED

FÖRNYADT FÖRSLAG TILL FÖRORDNING

ANGÅENDE

TILLVERKNING AF BRÄNVIN.

AFGIFVET AF

DE TILL AF KONGL. MAJ:TS FÖRORDNADE KOMITERADE

DEN 23 JANUARI 1880.

STOCKHOLM, 1880.

KONGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Den af Eders Kongl. Maj:t i nåder tillsatta komité för öfverseende af gällande bränvinslagstiftning har i sitt under den 20 december 1878 afgifna underdåniga betänkande med förslag till,

bland annat, förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin icke förutsatt någon förändring i hittills användt sätt för det tillverkade bränvinets uppmätning och profning; men uti sedermera aflåten underdånig skrifvelse den 19 maj 1879 uttalade komitén på anförda skäl önskvärdheten af, att vid de svenska brännerierna infördes sådana mekaniska kontrollapparater, förmedelst hvilka bränvinets uppmätning och profning kunde ske omedelbart och utan direkt åtgärd af kontrollörerne; och då komitén inhemtat, att dylika apparater, konstruerade af Hrr Siemens & Halske (numera Gebr. Siemens) i Berlin, blifvit införde och sedan flera år använde i Ryssland samt enligt officiella meddelanden derstädes lemnat tillfredsställande resultat, men de anordningar och detaljbestämmelser, som måste vara förenade med deras införande vid de svenska brännerierna vore af beskaffenhet att icke kunna föreslås utan en föregående fullständigare utredning, än som kunnat verkställas med ledning af komitén meddelade reglementariska stadganden, hemställde komitén i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t måtte uppdraga åt sakkunnig person att i Ryssland inhemta noggrann och fullständig kännedom om dithörande förhållanden.

Sedan Eders Kongl. Maj:t åt Justeringsdirektören D:r L. A. Forssman uppdragit att för nämnda ändamål afresa till Ryssland, och Forssman efter återkomsten afgifvit underdånig berättelse, så har Eders Kongl. Maj:t den 28 sistlidne november i nåder anbefalt komitén att i anledning deraf skyndsamt afgifva underdånigt utlåtande, huruvida och under hvilka villkor ofvannämnde kontrollapparat ansåges böra införas vid de svenska brännerierna.

I sammanhang härmed har Eders Kongl. Maj:t, enär komiténs ordförande, Landshöfdingen i Kopparbergs län m. m. S. de Maré tillkännagifvit sig vara af sjukdom förhindrad att vidare deltaga i komiténs arbeten, uppdragit åt undertecknad, Fock, att vara komiténs ordförande, äfvensom förordnat Justeringsdirektören Forssman att vara ledamot af komitén under den tid, ifrågavande ärende handlades; hvaremot komiténs ledamot Herr C. Hammarhjelm varit hindrad att under denna tid i komitén tjenstgöra.

Då komitén nu går att afgifva det af Eders Kongl. Maj:t infordrade underdåniga utlåtandet, torde den först, med ledning af undertecknad Forssmans berättelse och dervid fogade bilagor, böra redogöra för den grad af noggrannhet, hvarmed enligt anställda undersökningar den Siemenska apparaten verkställer uppmätningen. Apparaten, som uppställes i bränneriet emellan kylredskapen och sprithållaren eller det kärl, hvaruti spriten uppsamlas efter tillverkningen, angifver förmedelst två visare såväl volumen af det genomrunna bränvinet som samma bränvins volum, reducerad till normalstyrka. De vid åtskilliga tyska brännerier under flera år fortsatta undersökningar gifva vid handen, att vid mätning med en enda apparat under kortare tid man i allmänhet kunde vara viss, att felet ej öfverstege en procent, och att blott i synnerligen ogynsamma fall, eller då någon särskild felkälla hos apparaten utöfvade en öfvervägande verkan, större fel kunde uppstå, hvilka dock ytterst sällan uppginge till $1\frac{1}{2}$ procent; att vid mätning med en enda apparat under en hel tillverkningsperiod t. ex. ett helt år felet i allmänhet ej uppginge till $\frac{1}{2}$ procent, och endast vid särdeles ytterliga under större delen af tiden i samma riktning verkande temperaturinflytelser eller andra dylika felkällor afvikelserna kunde uppgå till en procent; samt att vid mätning med ett större antal apparater under hela tillverkningsperioder den af apparaterna angifna summan af alkoholen öfverensstämde med den verkliga inom få tiondelar af en procent.

Vid i Österrike och Italien anställda försök uppgick största afvikelsen aldrig till $\frac{1}{2}$ procent, och den i Ungern nedsatta undersökningskommissionens slutresultat angifver äfven mätningsfelet vara mindre än det nyss nämnda.

Äfven i Sverige anställdes med Eders Kongl. Maj:ts tillstånd för några år sedan försök med en dylik apparat under omedelbar ledning af en tekniskt bildad kontrollör, som genom vägning och profning med normalinstrument bestämde kvantiteten tillverkad bränvin, hvilket samtidigt uppmättes af kontrollapparaten. Försöken fortsattes oafbrutet under fem månader, och resultatet var enligt Eders Kongl. Maj:t meddelad berättelse, att hela den tillverkade bränvinskvantiteten, som af kontrollören uppmättes till 55,944 kannor, af apparaten angafs till 56,003 kannor, allt af

normalstyrka, således en skilnad af endast 59 kannor eller något öfver $\frac{1}{10}$ procent af hela tillverkningen.

Härvid bör äfven erinras, att de ofvan anförda afvikelserna, som erhållits mellan apparatens angifvelser och den direkt medelst alkoholometer samt mätning eller vägning bestämda alkoholmängden, helt och hållet tillskrifvits apparaten, eller med andra ord, att den direkta uppmätningen betraktats såsom fullt exakt, hvilket dock naturligtvis aldrig kan vara fallet.

Erfarenheten i Ryssland, der dessa slags apparater redan under en tid af sex år varit använde, har också till fullo bekräftat mätningsresultatens tillförlitlighet, i följd hvaraf ett annat slag derstädes äfven använda kontrollapparater (af Stumpe) nu är i fråga att utbytas mot de Siemenska, så att dessa senare skulle komma att finnas vid alla brännerier inom det ryska riket.

För att rätt kunna bedöma betydelsen af dylika apparaters införande vid de svenska brännerierna torde först vara nödigt att i korthet erinra om det sätt, hvarpå enligt nu gällande lagstiftning skatten å bränvinstillverkningen inom Sverige bestämmes. — I hvarje svenskt bränneri uppsamlas bränvinet i ett särskildt kärl, den s. k. sprithållaren, så stort att det rymmer minst ett dygns tillverkning och uppställt i ett särskildt rum, det s. k. sprithållarerummet, hvilket likasom sjelfva sprithållaren är stäldt under kronans lås, så att det ej för tillverkaren är tillgängligt. I allmänhet hvarje helgfri dag och vid förut bestämd timma öppnar den vid bränneriet anstälde kontrollören sprithållarerummet och sprithållaren och uppmäter med vanliga mälkärl eller krönta transportkärl det i den senare befintliga bränvinet, hvarefter det samma profvas till sin alkoholhalt med termo-alkoholometer. Af det uppmätta kannetalet och den observerade alkoholhalten beräknas samma bränvins kannetal till normalstyrka eller 50 procent alkoholhalt vid $+15^{\circ}$ å Celsii termometer, hvilket kannetal, efter afdrag af 3 procent för afdunstning, utgör det bränvin, hvarför skatten skall utgå. Är skatten i förskott erlagd, utlemnas omedelbart motsvarande quantitet bränvin till tillverkarens fria förfogande; i motsatt fall skall bränvinet genast efter verkställd uppmätning och profning läggas under kronans lås. Hvad å nederlag inlägges skall antecknas i en efter fastställt formulär upp-

rättad journal. — Vid mättnings- och profningsförrättningarne skall derjemte såsom vittne närvara en af kommunalmyndigheten utsedd trovärdig och skrifkunnig person, som ej utöfvar bränvinstillverkning. Kontrollören har i öfrigt dels att tillse, det redskapen är i författningsenligt skick, dels att öfvervaka tillverkningen, så att ej försnillning eller andra olagligheter vid bränneriet eller nederlaget föröfvas.

Statens säkerhet för utbekommande af ett mot tillverkningen fullt svarande skattebelopp är, såsom af det föregående inses, helt och hållet beroende af den noggrannhet, hvarmed mätningarne och profningarne verkställas. Äfven vid ett fullkomligen samvetsgrant tillvägagående härutinnan kunna ej undvikas fel, genom hvilka staten blifver lidande. Sålunda skall alkoholhalten angifvas noggrant endast på half procent och värmegraden bestämmas i hela centesimalgrader, och de toleranser, som häruti medgifvas, räknas alltid till tillverkarens fördel, helst, i fall tvist uppkommer och det vid efterprofning visar sig, att kontrollören haft orätt, han sjelf får gälda undersökningskostnaden. Kontrollören har så mycket mer anledning att i detta hänseende vara försiktig, som dels alkoholometrarna kunna vara något olika, dels någon afdunstning af det tagna provet är att befara. Lägges härtill, att äfven vid uppmätningen med målkärl, synnerligen då den quantitet, som skall uppmätas, är betydlig, lätteligen något fel begås, så torde väl den förlust, som staten på detta sätt lider, ej kunna uppskattas under en procent, eller mer än det fel, som äfven under missgynnande förhållanden, såsom ofvan är anfördt, visat sig i allmänhet kunna uppkomma vid användning af de Siemenska kontrollapparaterna. Men härtill kommer en annan, efter komiténs förmenande, långt viktigare omständighet. Kontrollören är vanligen under sin tjenstgöring dagligen i beröring med tillverkaren; han har bostad i hans hus och kost vid hans bord, och det torde under sådana förhållanden ej vara synnerligen oväntadt, om de till ett antal af emellan fyra och femhundra tillfälligt anstälde kontrollörer icke alla hafva den moraliska styrka och plikt-trohet, som fordras, för att ej på ett och annat ställe skall inträffa, att statens rätt i någon mån ännu mera eftersättes genom slapphet vid mätningen och profningen. Utom förlust för stats-

verket följer häraf naturligtvis äfven ojemnhet i beskattningen samt deraf alstrad ovilja och misstankar både mot kontrollörer och tillverkare. Klart är äfven, att betydelsen af dessa omständigheter blir större, ju högre skatten är. — Det är dessa icke blott finansiella skäl, som kraftigt tala för införande af kontrollapparater, sådana som den Siemenska, genom hvilka kontrollörerna befrias från ansvaret med såväl uppmätningen som profningen. Och då nu de Siemenska apparaternas tillförlitlighet ådagaläggas dels af de af undertecknad, Forssman, i Ryssland inhemtade upplysningarne om resultaten af deras användning derstädes, dels af öfrige komitén meddelade uppgifter och undersökningshandlingar och dels deraf, att de, enligt komitén den 12 i denna månad meddelad officiel underrättelse, blifvit påbjudne till införande vid de italienska brännerierna, samt härtill slutligen kommer, att, såsom längre fram skall visas, en ej ringa besparing i kostnaderna för kontrollen bör kunna vinnas genom deras användning, anser komitén sig ega fullt skäl att under vissa villkor tillstyrka införandet af de Siemenska kontrollapparaterna vid de svenska brännerierna.

Hvad beträffar dessa villkor, får komitén först såsom en särdeles viktig omständighet framhålla, att, om dessa apparater införas i det svenska kontrollsystemet, de uti detta få en annan betydelse än i Ryssland. I sistnämnda land äro nemligen kontrollapparaternas utslag ingalunda ensamt bestämmande för den kvantitet bränvin, hvarå skatt skall påföras, utan denna kvantitet bestämmes enligt ett ganska kompliceradt system, hvaruti ingå både jäskarens rymd, jäsningstiden samt naturen af de inmäskade råämnena, och blott för den kvantitet, hvarmed tillverkningen enligt apparatens utslag möjligen öfverstiger en häraf beräknad normal-tillverkning och skattefri öfvertillverkning, ingår nämnda utslag i bestämmandet af skattebeloppet. Då nu komitén ingalunda finner skäl att föreslå någon förändring i den här i landet tillämpade oblandade produktbeskattningen, hvars fördelar vunnit allmänt erkännande, så följer redan häraf, att äfven efter kontrollapparaternas införande vid de svenska brännerierna dessa måste egnas en långt trägnare tillsyn från kontrollpersonalens sida, än hvad som kan vara erforderligt i Ryssland, der staten i den kompli-

cerade beskattningsmetoden har säkerhet för, att en viss, någorlunda efter mängden af användt råmaterial lämpad skatt alltid utgår. Det blifver sålunda, enligt komiténs mening, icke möjligt att inskränka kontrollörernes antal till ett sådant fåtal, som i Ryssland kan vara fallet med motsvarande tjänstemän; och i vissa orter, der brännerierna ligga aflägsset från hvarandra, torde till och med fortfarande få bibehållas *en* kontrollör vid hvarje bränneri. I de delar af landet åter, der tillverkningen bedrifves i större skala, kan flertalet af brännerier ordnas i särskilda tjänstgöringsområden och brännerierna inom hvarje sådant ställas under tillsyn af en gemensam kontrollör; och enligt ett af öfverkontrollörerne uppgjortt förberedande förslag, omfattande samtliga de brännerier, som till ett antal af 379 under tillverkningsåret 1878—1879 voro i verksamhet, skulle, om kontrollapparater då varit införde, 320 kunnat sammanföras i 183 dylika tjänstgöringsområden, hvart och ett bestående af 2 till 4 brännerier, hvaremot de återstående 59 icke kunnat på sådant sätt ordnas. Områdena äro härvid ej bestämde större, än att kontrollören bort kunna åtminstone en gång hvartannat tillverkningsdygn inspektera hvarje bränneri och äfven, om behovet någon gång så skulle kräfvat, under loppet af en och samma dag besöka dem samtliga. Komitén anser nemligen, att åtminstone under den första tiden af det nya systemets tillämpning områdenas storlek bör begränsas efter denna grund.

Öfverlemnandet till samma person af tillsynen öfver flere brännerier och bränvinets uppmätning förmedelst kontrollapparaten medföra, enligt komiténs uppfattning, pligt och rätt för tillverkaren att sjelf taga hand om och vårda det emellan de på hvarandra följande inspektionerna af kontrollapparaten uppmätta bränvinet, och således äfven rätt för honom att hafva tillträde till sprithållarerummet. Ett motsatt förfarande skulle nemligen i flera fall möta hinder deruti, att sprithållarne ej rymma flere dagars tillverkning, hvarjemte det synes riktigast, att tillverkaren *ensam* står i ansvar för, att det tillverkade och uppmätta bränvinet vid kontrollörens ankomst till bränneriet behörigen redovisas.

De betänkligheter, som kunna uppstå mot den föreslagna rättigheten för tillverkaren att sjelf i första hand taga vård om det tillverkade bränvinet, torde ej vara af synnerlig bety-

denhet, helst komiterade i lagförslaget inlagt så strängt ansvar för förskingring af nämnda bränvin, att sådan visserligen ej bör vara att befara. För att emellertid kunna föreslå detta ansvar så strängt, bör dock, enligt komiterades åsigt, tillämpningen ej ske omedelbart, utan något anstånd lemnas tillverkaren för att genom tillverkning eller skatteliqvid fylla en brist, som möjligen kan hafva uppkommit af förbiseende och utan brottslig afsigt, hvarför ock tillvaron af en sådan brist, om den inom den bestämda korta tiden fylles, icke bör anses vara mera straffbar, än andra mindre försunligheter, till hvilka bränvinstillverkare kan göra sig skyldig.

Af det bränvin, som enligt kontrollapparatusens utslag tillverkats, eger tillverkaren naturligtvis att fritt förfoga öfver det, hvarför skatt blifvit erlagd. Hvad åter beträffar det bränvin, hvarför skatt ej guldits, skulle betydliga svårigheter möta, om, såsom hittills, *allt* detta bränvin ovilkorligen skulle vid kontrollörens ankomst inläggas å nederlaget. Kontrollören vore nemligen i sådant fall nödsakad att med yttersta noggrannhet uppmäta detta bränvin, för att förvissa sig att allt vore förhanden, och oaktadt all omsorg komme dock till följd af de vid hvarje mätning oundgängliga felen aldrig resultatet att fullkomligt öfverensstämma med kontrollapparatusens utslag, hvarigenom en mängd förvecklingar måste uppstå, hvarjemte särdeles vid större brännerier betydlig tidsutdrägt skulle uppkomma. Enda eller åtminstone enklaste sättet att undvika dessa svårigheter synes vara, att tillverkare af bränvin erhåller samma rätt som importör af utländska tullpliktiga varor, att å nederlag inlägga blott så stor del, att derigenom statens säkerhet är fullt betryggad. Antages denna grundsats, kan bränvinet vid kontrollörens ankomst till bränneriet vara fylldt på krönta kärl, och tillverkaren har då endast att för inläggning på nederlag öfverlemnna minst så mycket, att den ifrågavarande säkerheten vinnes. Öfver det återstående bränvinet må tillverkaren fritt förfoga utan att behöfva omedelbart erlägga skatten därför. Det ligger i sakens natur, att denna skatt bör utgå enligt de bestämmelser, som gälde, då tillverkningen skedde och nämnda rätt börjar att finnas, enär stadgandet icke innebär annat, än att bränvinstillverkaren må erhålla anstånd med skattens betalning, hvarför

det belopp, staten har att af honom fordra, icke kan ökas på grund af stadganden, som tillkommit sedan anståndet beviljades. Angående tiden för skattens gäldande i nu afsedda fall skall komitén här nedan yttra sig.

Den myckenhet bränvin, som i hvarje fall minst bör ligga å nederlag, beror tydligen af skattens storlek och af bränvinets eget värde, och bör naturligtvis bestämmas så, att statens säkerhet ej må kunna äfventyras genom tillfälliga vexlingar i bränvinspriset. Komiterade antaga detta ändamål vinnas, om ständigt minst 80 procent af det bränvin, hvarför skatt ej är gulden, ligger å nederlag. Med den tillverkningsskatt, som vid 1879 års riksdag bestämdes, eller en krona för hvarje beskattningsbar kanna, förutsätter då statens säkerhet, att bränvinspriset ej skall sjunka under 1 krona 25 öre, något som väl ej lär vara antagligt. Komiterades förslag till ny tillverkningslag upptager visserligen skatten 20 öre högre eller till 1 krona 20 öre, under förutsättning, att tillverkningsskatten sammanslås med försäljningsafgiften. Godkännes denna höjning, skulle naturligtvis bränvinets handelspris komma att stiga med ungefärligen samma belopp. Statens säkerhet vore äfven i detta fall betryggad, så vida nyss nämnda handelspris ej sjunker under 1 krona 50 öre, hvilket icke heller synes vara sannolikt. I förra fallet förutsattes således, att bränvinets eget värde ej är lägre än 25 och i det senare ej lägre än 30 öre för kannan.

Enligt gällande tullstadga är den kredit, som kan erhållas å en del af tullafgiften begränsad till tre månader. En fullt lika bestämmelse i fråga om kredit å bränvinsskatten skulle möta betydliga svårigheter med afseende derå, att under pågående tillverkning nästan dagligen bränvin inlägges å nederlaget och äfven uttag ganska ofta eger rum, i följd hvaraf det utan erlagd skatt eller mot kredit disponerade beloppet härunder ständigt komme att växla. Komitén har därför ansett lämpligast och enklast, att någon viss tidpunkt under hvarje år bestämmes, då skatten för sålunda disponerad bränvin alltid skall vara gulden, och har komitén i detta afseende föreslagit slutet af tillverkningsåret, då under normala förhållanden äfven minsta qvantiteten bränvin bör qvarligga å nederlagen.

Komiterade hafva i sammanhang härmed äfven föreslagit att godkändt nederlagsmagasin skall finnas vid hvarje bränneri. Eri- genom förenklas nemligen ej oväsentligt författningen och under- lättas kontrollen, hvilket senare är af vikt, särdeles då kontrol- lören ej är ständigt närvarande vid bränneriet och således ej heller kan, såsom nu gällande tillverkningslag och ordningsstadga föreskrifva, tillse, att vid bränneri, der ej godkändt nederlags- magasin finnes anvisadt, tillverkningen afbrytes, i fall den öfver- skjuter det belopp, hvarför skatt blifvit i förskott erlagd. Det föreslagna stadgandet kan ej heller medföra några nämnvärda olä- genheter, enär dylika magasin redan finnas vid de allra flesta brännerier inom landet.

Då kontrollpersonalen inskränkes och således endast undantags- vis kontrollör har tillsyn öfver allenast ett bränneri, bör äfven den tillverkarne för närvarande åliggande skyldigheten att utan ersättning lemna kontrollörerna bostad och kost upphöra. Det kan nemligen ej vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande att lägga ett dylikt onus på några tillverkare, under det andre och kanske flertalet äro derifrån befriade. Att åter fördela denna kostnad på brännerierna inom tjenstgöringsområdet skulle med- föra ej ringa praktiska svårigheter, då dessa brännerier ej i allmänhet äro i verksamhet lika långa tider och ej heller alltid samtidigt. Obilligheten skulle i alla fall ej härigenom undan- röddas, då dels olika områden komma att omfatta olika många brännerier och dels stundom kontrollör finge tillsyn öfver allenast ett bränneri. Med rättvisa och billighet mest öfverensstämmande synes därför vara, att denna kostnad, likasom kostnaden för annan kronans uppbörd, bestrides af statsverket, som deremot tager ersättning af samtliga tillverkarne inom landet, på sätt som komitén i sammanhang med några andra dylika ersättningar längre fram skall föreslå. Utgående från denna grundsats har komitén vidare föreslagit, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande genom sina underlydande skulle låta träffa aftal med den eller de personer inom tjenstgöringsområdet, som kunde vara villiga att lemna kon- trollören bostad och kost mot ersättning, hvilken komitén före- slagit till tre kronor om dagen. Endast i det fall, att sådant aftal om lämpligt belägen bostad inom området ej kunde träffas,

skulle Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämma, hvilken bland tillverkarna inom området det borde åligga att mot ofvan nämnda ersättning lemna kontrollören i fråga varande naturaprestationer, en skyldighet som, då tjänstgöringsområdet omfattade allenast ett bränneri, i allmänhet torde komma att åläggas dettas egare. Förmedelst denna anordning, genom hvilken kontrollören i allmänhet ej skulle hafva sin bostad hos tillverkaren, har komitén äfven afsett att ytterligare i väsentlig mån minska den enskilda beröring dem emellan, som för närvarande eger rum och gifver anledning till anmärkningar af flere slag.

Då hvad här ofvan yttrats om obilligheten af att under de nya förhållandena bibehålla bränvinstillverkaren vid skyldigheten att utan ersättning gifva kontrollören bostad och kost i ännu högre grad gäller en sådan skyldighets påläggande i afseende å kontrollörens resor inom tjänstgöringsområdet, och det för dessa resor skulle i många fall medföra svårigheter och äfven öfverflödigt stora kostnader, om vanlig gästgifveriskjuts anlätades, har komitén för beredande af denna skjuts föreslagit liknande bestämmelser som för anskaffning af bostad och kost, så att, endast i fall aftal derom ej kunnat träffas, tillverkarna skulle vara skyldiga att mot ersättning besörja kontrollörens skjutsande vid tjänstgöringen inom området.

Enär dels kan inträffa, att kontrollapparater ej före den nya författningens trädande i kraft kunna införas i alla brännerier, dels kan vara att befara, att en eller annan apparat till äfventyrs kommer i olag eller bör utbytas mot annan, äro i förslaget intagna bestämmelser, huru under tiden bör förfaras med det tillverkade bränvinets uppmätning och profning m. m. äfvensom för bestämmande af den myckenhet bränvin, som, innan sådan särskild mätning och profning kommit i gång, blifvit tillverkad utan att vara af apparaten uppmätt. Komiterade anse sig likväl härvid böra erinra, att enligt i Ryssland vunnen erfarenhet fall, då kontrollapparat kommit i olag, äro ytterst sällsynta.

Med bibehållande af förut föreslagna bestämmelser, huru tvist mellan tillverkare och kontrollör om bränvinets alkoholhalt skall slitas, hafva komiterade ansett angeläget att bereda tillverkare, som anser sig hafva skäl till missnöje med kontrollapparatens

mätning, rättighet att få noggrann undersökning anställd, och äro för sådant ändamål i förslaget intagna erforderliga bestämmelser.

Enligt nu gällande tillverkningslag äro bränvinstillverkare skyldige att på egen bekostnad anskaffa och underhålla särskilda instrument för bestämmande af det tillverkade bränvinets kannetal, derest Eders Kongl. Maj:t skulle finna för godt förordna om sådana instruments införande; och i sitt under den 20 december 1878 afgifna förslag till ny tillverkningslag hafva komiterade äfven bibehållit detta stadgande. Emellertid torde denna anordnings lämplighet kunna med skäl betviflas för ifrågavarande slag af apparater, med hvilka bestämmes icke blott skenbara kannetalet utan detta reduceradt till normalstyrka. Dessa apparater äro nemligen i ej ringa grad komplicerade och deras åtminstone under längre tid fortfarande noggrannhet beroende af ett synnerligen omsorgsfullt arbete. Sjelfva anskaffandet af apparaterna synes derföre under alla förhållanden böra ske genom statens försorg hos en fullt tillförlitlig fabrikant, och ej öfverlätas åt den enskilde, då lätt nog en önskad prisbillighet skulle kunna föranleda uppoffring af noggrannhet och soliditet i arbetet. Det vill ock synas lämpligast, att sjelfva kontrollredskapen fortfarande är statens tillhörighet, likasom förhållandet nu är med profningsinstrumenten med hvad dertill hör. I någon mån torde äfven häruti ligga rättvisa, då, i fall tillverkaren sjelf skulle bekosta apparaterna, kostnaden blefve jemförelsevis betydligt drygare för de tillverkare, som i mindre skala eller under kortare tid utöfva handteringen. Samtliga dessa olägenheter undvikas utan någon förlust för staten, om den ersättning, som tillverkarne, enligt hvad förut är nämndt, böra vidkännas derför, att de befrias från en del dem nu åliggande skyldigheter, tilltages så, att staten derigenom blir betäckt jemväl för ränta och amortering å kostnaden för kontrollapparaternas anskaffande. Deremot hafva komiterade ansett tillverkarne böra hvar för sig bestrida vissa med kontrollapparaternas transporterande och uppsättning i brännerierna förenade kostnader, mindre för den besparing, som derigenom uppkommer, än för svårigheten att redovisa de häraf härrörande utgifterna, om äfven de skulle af staten bestridas. Komiterade hafva derjemte ansett, att tillverkarne äfven skola vara skyldige att vårda de mellan olika tillverkningsperioder

hos dem qvarstående apparaterna och ersätta den skada å dem, som kunnat genom omsorgsfull vård förekommas.

Komiterade anse sig nu äfven i sammanhang med det framställda förslaget om kontrollapparaters införande vid de svenska brännerierna böra lemna en approximativ utredning öfver resultaten deraf i ekonomiskt hänseende, hvad kontrollkostnaderna beträffar, hvarvid komiterade först få göra följande erinringar.

Genom bifall till ett förslag, att staten skall utan ersättning öfvertaga såväl kostnaderna för kontrollörernes bostad och kost som utgifterna för deras tjänsteresor inom områdena, skulle obestridligt medelbarligen ega rum en nedsättning i den bränvinstillverkningen pålagda beskattning, hvilket komiten ingalunda vill förorda. Komiterade anse, såsom förut angifvits, att desse kostnader böra drabba tillverkarna och ersättningen för såväl nämnde kostnader som för statens utgifter för kontrollapparaternas anskaffande utgå i förhållande till storleken af hvars och ens tillverkning, hvilket naturligast kunde ske genom en motsvarande höjning af tillverkningskatten. Men då det likväl ej torde vara skäl att blott af denna anledning höja nämnde skatt med det ringa belopp, som härför vore erforderligt, synes enklaste sättet att faktiskt bibehålla bränvinsbeskattningen oförminskad vara att med ett ofvannämnda ersättning fullt motsvarande belopp nedsätta den eftergift af skatt, som enligt § 26 i nu gällande tillverkningslag är medgifven, och som motsvarar skatten för 3 procent af det tillverkade bränvinet.

Med kontrollapparaternas införande torde brännerivittnena kunna indragas och kostnaderna för dem statsverket besparas.

Genom kontrollbyrån har komitén från öfverkontrollörerne erhållit af dem uppgjorda förslag till tjänstgöringsområden för de brännerier, som de senaste åren varit i verksamhet, hvilka förslag äro uppgjorda under förut angifven förutsättning i afseende å områdenas storlek. Med ledning af dessa förslag och i byrån tillgängliga handlingar har komitén beträffande tillverkningsåret 1878—1879 låtit uppgöra approximativ beräkning dels öfver kontrollkostnaden, sådan den varit, och dels öfver denna kostnad, sådan den skulle blifvit, i fall den nu föreslagna lagen under nämnda tillverkningsår varit tillämpad. I bifogade tabell äro resultaten af dessa beräkningar länsvis sammanförda.

Jemförelse mellan kostnaderna för kontrollen vid brännerierna¹⁾ enligt 1876 års tillverkningslag och komiterades förslag, båda tillämpade på tillverkningsåret 1878—1879.

	Efter 1876 års tillverkningslag.							Efter komiterades förslag.					
	Antal brän- nerier.	Till- verk- nings- peri- oder.	Till- verk- nings- dygn.	Tjenst- görings- dagar.	Kontrollkostnad.			Tjenst- görings- områ- den.	Till- verk- nings- peri- oder.	Tjenst- görings- dagar.	Kontrollkostnad.		
					Kon- trollörs arfvo- den.	Dagtrakta- mente åt bränneri- vittnen.	Summa.				Kon- trollörs arfvo- den.	Bostad och kost.	Summa.
Stockholms stad	2	2	606	730	4,380	909 —	5,289 —	1	1	365	2,555	1,095	3,650
Stockholms län	3	3	212	263	1,578	318 —	1,896 —	2	2	240	1,440	720	2,160
Upsala d:o	9	12	1,357	1,535	9,210	2,035 50	11,245 50	5	6	885	5,740	2,655	8,395
Södermanlands d:o	4	5	576	706	4,236	864 —	5,100 —	3	3	614	3,776	1,842	5,618
Östergötlands d:o	64	102	5,255	7,172	43,032	7,882 50	50,914 50	31	48	4,209	27,918	12,627	40,545
Jönköpings d:o	9	11	736	906	5,436	1,104 —	6,540 —	6	8	844	5,133	2,532	7,665
Kronobergs d:o	14	19	1,316	1,599	9,594	1,974 —	11,568 —	7	9	1,011	6,536	3,033	9,569
Kalmar d:o	7	13	687	825	4,950	1,030 50	5,980 50	4	8	580	3,721	1,740	5,461
Gotlands d:o	2	2	195	240	1,440	292 50	1,732 50	2	2	240	1,440	720	2,160
Blekinge d:o	50	74	4,517	5,468	32,808	6,775 50	39,583 50	27	37	3,499	18,618	10,497	29,115
Kristianstads d:o	113	193	10,578	12,846	77,076	15,867 —	92,943 —	43	62	6,718	45,602	20,154	65,756
Malmöhus d:o	29	32	3,656	4,297	25,782	5,484 —	31,266 —	18	19	3,003	19,094	9,009	28,103
Hallands d:o	5	6	362	442	2,652	543 —	3,195 —	2	2	259	1,770	777	2,547
Göteborgs och Bohus d:o ...	3	3	501	641	3,846	751 50	4,597 50	3	3	641	3,846	1,923	5,769
Elfsborgs d:o	16	22	1,707	2,074	12,444	2,560 50	15,004 50	6	7	1,120	7,715	3,300	11,075
Skaraborgs d:o	40	52	4,603	5,617	33,702	6,904 50	40,606 50	18	19	3,136	21,412	9,408	30,820
Örebro d:o	6	8	557	677	4,062	835 50	4,897 50	2	3	321	2,142	963	3,105
Kopparbergs d:o	1	1	26	30	180	39 —	219 —	1	1	30	180	90	270
Jemtlands d:o	1	1	26	36	216	39 —	255 —	1	1	36	216	108	
Vestmanlands d:o	1	1	154	189	1,134	231 —	1,365 —	1	1	189	1,134	567	1,701
Summa	379	562	37,627	46,293	277,758	56,440 50	334,198 50	183	242	27,940	179,988	83,820	263,808

¹⁾ Sälunda äro här ej upptagna kostnaderna dels för öfverkontrollörer och dels för brännerinederlagen jemte åtskilliga mindre utgifter.

Tabellen upptager å ena sidan och med tillämpning af nu gällande lag bränneriernas antal, antalet tillverkningsperioder, tillverkningsdygn och tjänstgöringsdagar, kontrollörernes arvoden, beräknade efter 6 kronor för hvarje tjänstgöringsdag och vittnenas dagtraktamenten efter 1 krona 50 öre för hvarje tillverkningsdygn; samt å andra sidan och med det nya förslagets tillämpning under samma tillverkningsår antalet tjänstgöringsområden efter öfverkontrollörernes förslag, antalet tillverkningsperioder äfvensom tjänstgöringsdagar, bestämde efter nyss nämnda förslag jemförde med de tider brännerierna verkligen varit i gång, kontrollörernas arvoden, beräknade af dels tjänstgöringsdagarnes antal och dels bränneriernas antal inom hvarje område, samt dels slutligen kostnaderne för rum och kost, beräknade efter 3 kronor för hvarje tjänstgöringsdag.

Hvad beträffar kostnaden för kontrollörernes resor inom tjänstgöringsområdena, har det mött större svårighet att ens approximativt beräkna densamme, men antager man, att af de uppgifne 27,940 tjänstgöringsdagarne 23,400 äro helgfria, och att kontrollören inom hvarje tjänstgöringsområde måst resa en mil hvarje helgfri dag, skulle nämnde kostnad efter 1 krona 80 öre för mil hafva uppgått till ungefärligen 42,000 kronor. Att samma kostnad ej skulle hafva öfverstigit detta belopp synes så mycket sannolikare, som dels ett ej ringa antal brännerier svårligen kan sammanföras med andra under gemensam kontrollör, dels inom ett stort antal områden stundom endast ett bränneri varit i verksamhet, i hvilka fall, om kontrollörens bostad är lämpligt vald, nu ifrågavarande kostnad bör blifva betydligt lägre, än hvad här antagits.

På den grund, att staten skall hållas skadeslös äfven för sina utgifter för apparaternas anskaffande m. m., tillkommer en ytterligare kostnad. Enligt af Gebr. Siemens gjordt anbud utgör priset för hvarje apparat, inberäknadt kostnaderna för inpackning, 720 riksmark eller 684 kronor; således för 400 apparater 273,600 kronor, hvarå komitén antager, att en annuitet af 10 % eller 27,360 kronor bör tillverkarna påföras. Sammanställas nu de belopp, för hvilka statsverket enligt komiténs uppfattning bör erhålla godtgörelse, så utgöra dessa:

Bostad och kost åt kontrollörerne	kr. 83,820.
Kontrollörernes tjänsteresor	» 42,000.
Annuitet på apparaternas anskaffningskostnad	» 27,360.
	<u>Summa kr. 153,180</u>

eller i afrundadt tal 154,000 kronor.

För att bereda statsverket full ersättning för dessa utgifter, hemställa komiterade, att förut omnämnde afdunstningsprocent, som för närvarande utgår med 3 %, måtte nedsättas till 2 %. Med tillämpning på tillverkningsåret 1878—1879, då tillverkningen uppgick till 17,090,606 beskattningsbara kannor, skulle med nu gällande tillverkningskatt denna nedsättning hafva beredt staten en ökad skatteinkomst af omkring 170,000 kronor, således med 16,000 kronor öfverstigande det belopp, hvartill kostnaderna enligt ofvanstående skulle uppgått, men hvilket öfverskott torde i väsentlig mån tagas i anspråk till betäckande af transportkostnader m. fl. för apparaternas införande för en gång erforderliga utgifter. Under år, då tillverkningen blir mindre, minskas naturligtvis äfven i någon mån motsvarande utgifter.

Utom den väsentliga fördelen af det tillverkade bränvinets säkrare uppmätning skulle således genom kontrollapparaternas användning under det tillverkningsår, som här tagits till exempel, hafva åstadkommits en direkt besparing i kontrollkostnader af skillnaden emellan 334,198: 50, hvartill kontrollörernes arfvoden och brännerivittnenas dagtraktamenten då uppgingo, och 179,988 kronor, hvartill kontrollörsaflöningen skulle hafva uppgått, i fall kontrollapparaterna varit införda, en besparing således af 154,210: 50 eller i afrundt tal 150,000 kronor.

Genom bränvinets inläggande på nederlag beredes möjlighet för, att bränvinstillverkningsafgiften, som till sin natur är en konsumtionsskatt, äfven kommer att ingå till statsverket i den mån bränvinet utgår till förbrukning. Den fullständiga tillämpningen af denna grundsats motverkas dock i väsentlig grad derigenom, att bränvinet i allmänhet utgår till förbrukning icke från de vidt spridda brännerinederlagen utan från större reningsverk, enär för allt det bränvin, som är upplagdt vid dessa senare, skatten med nu gällande lagstiftning i allmänhet måste vara erlagd, ett förhållande, som får ökad betydelse, derest i enlighet med komiterades förslag blir stadgadt, att det bränvin, som säljes i minut eller detalj, skall hafva en högre renhetsgrad än den, som med nu gällande bestämmelser vanligen åstadkommes. En följd af nu angifna förhållande blir, att ett stundom ganska betydligt kapital, som eljest kunde komma industrien och den allmänna rörelsen till godo, hålles bundet, hvarförutom utförseln af renad sprit härigenom tydligen måste motverkas, då exportören nödgas i förskott erlagga en skatt, som är 2 till 3 gånger större än varans eget värde, hvilken skatt han först efter en temligen lång tid och sedan han styrkt, att utförseln blifvit fullgjord, får återlyfta. Det har af dessa skäl åtskilliga gånger varit väckt fråga att möjliggöra förflyttning af bränvin, för hvilket skatt ej erlagts, från brännerinederlag till ett mindre antal andra nederlag, belägna invid reningsverk eller exportorter, hvarigenom äfven skulle kunna vinnas minskning i den kostnad, som tillsynen öfver de många stundom helt små brännerinederlagen föranleder. Komiterade hafva äfven redan i sammanhang med sitt den 20 december 1878 afgifna underdåniga förslag till ny tillverkningslag i särskild underdånig skrifvelse hemställt om åtgärders vidtagande för möjliggörande af förflyttning af bränvin, hvarför skatt ej erlagts, till andra nederlag än vid tillverkningsstället.

I händelse af bifall till komiterades förslag om tillverkares rätt till kredit å en del af skatten för tillverkad bränvin torde de svårigheter, som hittills mött mot dylik förflyttning, kunna i väsentlig mån undvikas. Om nemligen det bränvin, hvaröfver tillverkaren eger förfoga utan skattens omedelbara gäldande, inlägges å *allmänt* nederlag, kommer staten att för skatten å hela

den sålunda flyttade qvantiteten bränvin hafva säkerhet i samma bränvin. Efter en sådan åtgärd svarar följaktligen det å brännerinederlaget qvarliggande bränvinet icke för större skatt, än den som belöper på hvad der verkligen finnes, hvadan ur synpunkten af statens säkerhet ej hinder möta för att 20 proc. af detta senare bränvin uttages från brännerinederlaget, för att i sin ordning inläggas å det allmänna nederlaget o. s. v. Om med ett sådant förfaringssätt bränvin från flera olika nederlag flyttas till ett och samma allmänna nederlag, blir det möjligt att med bibehållen nederlagsrätt från ett eller annat af dem till sådant allmänt nederlag öfverflytta allt der liggande bränvin. Enär sålunda genom de nu föreslagna bestämmelserna om kredit å tillverkningsskatten större möjlighet än förut finnes att åstadkomma allmänna nederlag, hafva komiterade trott sig böra i förslaget till författning angående tillverkning af bränvin intaga bestämmelser om sådana allmänna nederlag.

Då emellertid till dylikt allmänt nederlag kan komma att öfverflyttas bränvin, tillverkadt i annat län än det, der nederlaget är beläget, och i följd deraf äfven skatteliqviden komma att erläggas å annat ställe, än der tillverkningen blifvit ursprungligen bokförd; då dessa nederlag kunna komma att inrymma högst betydliga qvantiteter bränvin och äfven därför ej synas böra få förläggas hvar som helst; då måhända äfven torde blifva nödvändigt att förekomma, det ej utländskt bränvin kan i något fall der blifva inlagdt, och då följaktligen bestämmelserna och villkoren för de vanliga brännerinederlagen ej torde i alla delar vara tillämpliga å de allmänna, hafva komiterade ansett lämpligast att åtminstone till en början rätt till sådant nederlag äfvensom bestämmandet af villkoren därför och kontrollen deröfver m. m. göres beroende af Eders Kongl. Maj:ts särskilda nådiga pröfning i hvarje fall; hvarför komiterade inskränkt sig till att i en ny §, den 18:de, lemna särskild hänvisning till den ordning, i hvilken rätt till dylika allmänna nederlag må vinnas.

Komiterade hafva i det föregående anført skäl för de ändringar, hvilka i följd af kontrollapparaters införande vid de svenska brännerierna erfordras i komiterades den 20 december 1878 afgifna underdåniga förslag till ny tillverkningslag. Dessa förändringar omfatta hufvudsakligen §§ 13—18, 21, 22, 25, 29, 32 och 45 i nämnda förslag.

Komiterade hafva derjemte:

i § 8 föreslagit en mindre förändring, föranledd deraf, att med kontrollapparaternas införande kontrollör i allmänhet kommer att utöfva tillsyn öfver flera än ett i verksamhet varande bränneri;

i § 11 infört ett 3:e mom. i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 16 maj 1879, dock med en förändring för att bringa detsamma i öfverensstämmelse med den föreslagna lydelsen af § 13 mom. 1;

under § 18 infört stadgande angående allmänna nederlag annorlunda än i förening med tillverkning af bränvin;

i § 19 sammanfört stadgandena angående såväl öfverkontrollörers som kontrollörers antagande och aflöningsvilkor m. m.;

i § 23, som i det äldre förslaget innehåller föreskrifter om brännerivittnens antagande m. m., hvilka vittnen med kontrollapparaternas införande skulle indragas, intagit stadgande angående sistnämnda apparaters anbringande och vård m. m., samt

i § 24, i stället för dess lydelse i äldre förslaget, intagit föreskrifter om apparaternas afläsning och kontrollörs åliggande i sammanhang dermed.

Slutligen torde komiterade böra uttala sig om tiden för den nya författningens trädande i kraft.

Enligt från Gebr. Siemens erhållen skrifvelse kan visserligen det behöfliga antalet kontrollapparater aflemnas inom 4½ månader efter emottagen definitiv beställning; men äfven om apparaterna sålunda kunna vara anskaffade före början af nästa tillverkningsår, synes det oaktadt ej lämpligt att till samma tidpunkt obligatoriskt bestämma deras användning. Apparaterna måste undergå justering; öfverkontrollörerna böra erhålla praktisk undervisning om deras sammansättning, sättet för deras anbringande i brännerierna och användande derstädes; ny och väsentligen ändrad ordningsstadga måste utarbetas och af Eders Kongl. Maj:t fastställas, hvar-

jemte det torde vara af vigt, att uppsättningen icke allt fö mycket påskyndas, enär det säkerligen i sådant fall skulle möta svårighet att erhålla tillräckligt antal sakkunnige ledare dervid. Med afseende å dessa omständigheter synes det lämpligast, att den nya författningen i allmänhet träder i kraft med början af kalenderåret 1881, och att apparaterna successivt insättas i brännerierna under höstmånaderna innevarande år. Brännerierna äro till allra största delen i gång under denna tid, så att de tjenstgörande kontrollörerne få närvara vid apparaternas uppsättning samt göra sig förtrogne med deras inrättning och verksamhet redan innan deras utslag ensamt skall ligga till grund för skattens bestämmande.

I händelse af bifall till komiterades framställning i afseende å såväl sjelfva lagen som tiden för dess tillämpning bör naturligtvis det öfvergångsstadgande, som förekommer i förra förslaget under § 48, utgå och § 49 med § nummer 48 erhålla den förändrade lydelse, som komiterade i det framlagda författningsförslaget intagit.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärda:

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar

A. H. FOCK.

Sten Stenberg. Moritz Rubenson. Sven Nilsson. C. O. Berg.
Fredrik Hederstjerna. L. Norin. L. A. Forssman.

A. L. van der Hagen.

Stockholm den 23 januari 1880.

FÖRSLAG

till

Förordning angående villkoren för tillverkning af brännvin.

Art. I.

Om rättighet till brännvins tillverkning och *destillering*.*

§ 1 (n. v. § 1).

1. Brännvin må tillverkas af en hvar, som är behörig att idka fabriksrörelse eller ock eger eller innehar i mantal satt eller särskildt skattlagd jord; och må flere till brännvinstillverkning berättigade förena sig om bedrifvande *å samma ställe* af sådan tillverkning. *De, som vilja ingå bolag för brännvinstillverkning, skola upprätta skriftlig bolagsordning. Är det aktiebolag, skola aktierna vara ställda till viss person.*

2. Domare på landet, embets- eller tjensteman *eller annan*, som till följd af sin befattning kan komma att deltaga i beslut om brännvinstillverkning eller i kontroll derå, så ock ecklesiastik embets- eller tjensteman, kyrkobetjent och folkskolelärare må dock icke befatta sig med dylik tillverkning.

3. *Å allmänna boställen* så ock å annan kronans jord, som ej med stadgad åborätt besittes, vare brännvinstillverkning förbjuden, *såvida icke tillåtelse dertill meddelas af den myndighet, som öfver sådan jord eger att utöfva tillsyn*; dock vare den, som å den

* Skiljaktigheter mellan förslaget och gällande förordning äro utmärkta med *kursiv stil*.

tid, kongl. förordningen den 18 januari 1855 angående villkoren för bränvinstillverkning kungjordes, på grund af kontrakt med kronan, vederbörande myndighet, korporation eller boställsinnehafvare, såsom brukare eller arrendator innehade sådan jord, för sin person bibehållen vid tillåtelsen att tillverka bränvin, på sätt om jordinnehafvare är stadgadt, likväl icke i något fall längre, än samma kontrakt gäller.

§ 2 (n. v. § 2).

1. Den, som vill tillverka bränvin utan att genom jords innehafvande vara dertill behörig, göra ansökning, om *bränneriet är beläget* å landet, hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande och, om *bränneriet är beläget* i stad, hos magistraten *eller, der sådan ej finnes, hos stadsstyrelsen*. Vid ansökningen fogas bevis, som styrker hans behörighet. Derest sökanden finnes vara till handteringens utföring behörig, varde tillståndsbref för honom utfärdadt.

2. Besvär i sådan fråga anföres öfver magistrats- *eller stadsstyrelses* beslut hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande inom fjorton dagar och öfver Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut hos Kongl. Maj:t i dess finansdepartement inom tretio dagar efter del-fäendet af beslutet.

§ 3 (n. v. § 3).

1. Bränvinstillverkning skall vara tillåten *hela tillverkningsåret*, så framt ej högst viktiga omständigheter föranleda Kongl. Maj:t att föreskrifva dess inställande *under viss tid*. Tillverkningsåret räknas från kl. 12 på dagen första helgfria dag i september månad *det ena till nämnde timme å första helgfria dag i samma månad det nästföljande året*.

2. Bränvinstillverkning må på grund af tillståndsbevis, hvarom här nedan i § 5 sägs, utföras intill slutet af tillverkningsåret, derest ej tillverkningsrätten dessförinnan upphör i följd af Kongl. Maj:ts ofvan nämnda föreskrift eller sådan anmälan, som i § 7 omförmäles.

3. *Under hvarje tid, tillståndsbeviset gäller, ehvad tillverkningen oafbrutet fortgått eller ej, vare tillverkningen minst 3,000 kannor samt derjemte begränsad mellan 100 och 2,400 kannor i medeltal för hvarje tillverkningsdygn. Stadgandet om minsta tillverkningen af 3,000 kannor gälle dock ej för de fall, att tillverkningsrättens upphörande grundar sig på anmälan efter olyckshändelse, hvarom i § 7 sägs, eller på Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda föreskrift. Har tillverkningsrätten upphört på grund af anmälan efter olyckshändelse, hvarom i § 7 nämnes, skall vid medeltalsberäkningen icke det tillverkningsdygn medtagas, hvarunder afbrottet skedde.*

4. Med tillverkningsdygn förstås tiden från kl. 12 på dagen den ena till samme timme å nästföljande helgfria dag.

5. Bränvinstillverkning eller maskberedning dertill vare ej medgifven från kl. 10 om aftonen näst före sön- eller helgedag till kl. 10 om| aftonen å sådan dag; dock att, om för särskilda tillverkningsmetoders begagnande undantag från denna bestämmelse skulle finnas oundgängligen nödigt, Kongl. Maj:t vill på särskild underdånig ansökning pröfva, huruvida sådant undantag må medgifvas.

§ 4 (n. v. § 4).

För bränvinstillverkning får begagnas redskap af hvilken storlek och beskaffenhet som helst med allenast de inskränkningar, som för kontrollens handhafvande äro eller varda föreskrifna.

§ 5 (n. v. § 5).

Minst fjorton dagar före den, då bränvinstillverkning är afsedd att börja, skall densamma hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande skriftligen anmälas samt dervid tillika uppgifvas såväl stället för tillverkningens bedrifvande som ock dagen, då den skall taga sin början. Vid anmälningsskriften fogas antingen tillståndsbrief, som i § 2 omförmäles, eller ock bevis, att tillverkaren eger eller innehar i mantal satt eller särskildt skattlagd jord. *Då tillverkningen är afsedd att af flera personer bedrifvas å samma ställe,*

skola samtliga delegarne i sådan förening göra anmälan derom till Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Af bolag tillämnad tillverk ing skall anmälas af bolaget eller dess styrelse med ingifvande af bolagsordningen samt förteckning på delegarne. Finner Kongl. Maj:ts befallningshafvande hinder icke möta för handteringens utöfvande, varde tillståndsbevis utfärdadt.

§ 6 (n. v. § 6).

Vill den, som anmält sig till bränvinstillverkning, afstå derifrån, ege han hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande återkalla sin anmälan minst åtta dagar, innan tid inträdt för sådan tillverknings utöfvande; sker återkallelsen senare, vare han skyldig att enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning ersätta de kostnader, som möjligen uppstå genom kontrollörs inkallande i tjenstgöring.

§ 7 (n. v. § 7).

1. Vill bränvinstillverkare före tillverkningsårets slut afstå ifrån tillverkningsrätten, skall han derom göra skriftlig anmälan hos kontrollören minst tre dagar före utgången af det tillverkningsdygn, med hvilket han anmäler sig vilja afsluta tillverkningen, dock att, om bränneri eller deri begagnad redskap genom vådeld eller annan olyckshändelse blifvit väsentligen skadad, tillverkningsrätten må upphöra omedelbart efter det egaren gjort skriftlig anmälan derom. Kontrollören åligger att dels lemna tillverkaren bevis om gjord anmälan, dels ock ofördröjligen underrätta Kongl. Maj:ts befallningshafvande, öfverkontrollör och kronobetjent om tiden för tillverkningsrättens upphörande.

2. I bränneri, der tillverkningen sålunda blifvit anmäld att upphöra, må den ej efter den utsatta tiden ega rum utan förnyad anmälan, som i § 5 sägs.

§ 8 (n. v. § 8).

Om anmäld bränvinstillverkning ej företages inom fem tillverkningsdygn efter den i anmälan uppgifna tid, eller bränvins-

tillverkning afbrytes utan sådan anmälan, som i § 7 omförmäles, eller utan Kongl. Maj:ts derom meddelade föreskrift och ej inom fem tillverkningsdygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet inträdde, ånyo företages, åligger det bränvinstillverkaren att för hela den tid, hvarunder tillverkningen sålunda icke utförs, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inbetala på bränneriet belöpande kontrollkostnader.

§ 9 (n. v. § 9).

Öfver anmälningar och uppgifter, som enligt §§ 5, 6 och 7 inkomma till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, låte han förteckningar tillställas öfverkontrollörer äfvensom i stad polismyndighet och å landet vederbörande kronobetjent.

§ 10 (n. v. 18—22).

1. Vill någon under den tid, då han är till bränvinstillverkning berättigad, å tillverkningsstället genom särskild destillering rena bränvin, må sådant ske under tillsyn af kontrollör.

2. I öfrigt må bränvins rening, vare sig genom destillering eller på kall väg, verkställas såsom annan handtering, enligt hvad i gällande näringsförordning stadgas.

Art. II.

Om bränvins beskattning och uppläggande på nederlag.

§ 11 (n. v. § 11).

1. För bränvin, som inom landet tillverkas, skall erläggas en skatt af en krona 20 öre för hvarje kanna, så bestämd som i § 22 sägs. Denna skatt skall inbetalas till landtränteriet, dock hvarje gång icke för mindre än 500 kannor.

2. Vid utförsel af bränvin, för hvilket skatt blifvit erlagd, må, efter hvad särskildt stadgas, åtnjutas restitution med en krona

26 öre för hvarje kanna renadt och med en krona 20 öre för hvarje kanna icke renadt bränvin af normalstyrka.

3. För bränvin, som uttages från sådant nederlag, hvarom här nedan sägs, skall med det undantag, som följer af § 13 mom. 1, erläggas den skatt, som är gällande, då inbetalningen sker.

§ 12 (n. v. § 12).

1. Har tillverkningen vid något bränneri öfverstigit det i § 3 mom. 3 bestämda högsta kannetal af 2,400 kannor i medeltal för hvarje tillverkningsdygn eller icke uppgått till det der bestämda minsta kannetal, vare sig af 3,000 kannor för hela den tid, tillverkningsrätten gäلت, eller af 100 kannor i medeltal för hvarje tillverkningsdygn, då skall utöfver den i nästföregående § faststälde skatt erläggas en särskild afgift af 25 öre för hvarje kanna bränvin, hvarmed tillverkningen antingen öfverstiger det högsta eller varit mindre än det i hvarje fall medgifna lägsta kannetalet.

2. Den i nästföregående moment bestämda särskilda afgift skall inom fjorton dagar efter tillverkningsrättens upphörande jemlikt uträkning, som kontrollören åligger att genast lemna tillverkaren, af denne inbetalas till landtränteriet. Sker det ej, låte Kongl. Maj:ts befallningshafvande ofördröjligen utmäta afgiften; och skall emellertid det vid bränneriet tillverkade och vid afverkningstidens slut under offentlig vård qvarvarande bränvin utgöra pant för afgiften.

§ 13 (n. v. § 13).

1. Af det bränvin, för hvilket skatt ej blifvit erlagd, skola såsom säkerhet för skatten vara liggande på nederlag minst 80 procent under kronans lås. Öfver återstoden eger tillverkaren fritt förfoga, dock med skyldighet att före tillverkningsårets slut inbetala den skatt, som gälde vid tiden för samma bränvins tillverkning, vid påföljd, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande eljest låter ofördröjligen utmäta skatten.

2. Då bränvinsbränning afbrytes af någon bland de i § 3 mom. 3 omförmälda anledningar, må återbäring beviljas af så stor del

af erlagd skatt, som ej motsvaras af *tillverkadt brännvin*. Ansökan derom, åtföljd, *der olyckshändelse vållat afbrottet*, af undersökningshandlingar rörande dennas tillkomst och förloppet dervid, ingifves till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken pröfvar ansökningsen och underställer sitt beslut Kongl. Maj:ts och rikets kammarrätt.

§ 14 (n. v. § 14).

Magasin eller rum för nederlag af brännvin skall finnas vid hvarje bränneri, vara beläget i dess närhet och af tillverkaren uteslutande för ändamålet upplåtet samt så inrättadt och godkänt, som ordningsstadgan för brännvinsbrännerierna i riket föreskrifver. Sådant nederlagsmagasin skall fördes med två olika lås, hvilkas nycklar skola förvaras, den ene hos bränvinstillverkaren och den andre hos den, som å kronans vägnar utöfvar tillsynen öfver nederlaget. Denne åligger att föra journal öfver nederlaget enligt föreskrifterna i ordningsstadgan. I journalen skall tillverkaren eller hans befullmäktigade ombud, hvarje gång brännvin inlägges å eller uttages från nederlaget, teckna sitt erkännande.

§ 15 (n. v. § 15).

1. *Bränvinstillverkare må efter tillverkningens upphörande mot nederlagsafgift hafva brännvin, dock icke under 1,000 kannor, kvarliggande å nederlag vid bränneriet, om anmälan derom blifvit gjord hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande inom tio dagar före tillverkningens upphörande.*

2. *Sättes bränneri ånyo i gång inom sex månader från tillverkningsrättens upphörande, och har nederlaget emellertid icke blifvit utrymdt, skall detta senare, på sätt i ordningsstadgan föreskrifves, öfvertagas af den i tjenstgöring inträdande kontrollör.*

3. *Har åter bränneriet icke satts i gång inom sex månader från tillverkningsrättens upphörande och nederlaget emellertid icke blifvit utrymdt, då må efter ny anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande senast inom tio dagar före nämnda tids utgång bränvinet fortfarande ligga på*

nederlag emot förnyad nederlagsavgift och i öfrigt oförändrade villkor. Dylik förnyelse för högst sex månader i sänder må under enahanda villkor ega rum mot ny nederlagsavgift för hvarje gång.

4. *Nederlagsavgiften, som utgår med tio kronor för hvarje helt tusental kannor bränvin, skall beräknas*

a) *vid tillverknings upphörande å den myckenhet, som då finnes liggande å nederlaget, med afdrag likväl af hvad å nederlaget kvarlåg vid samma tillverknings början, samt*

b) *vid förnyelse af nederlagsrätt enligt mom. 3 å den myckenhet, som då kvarligger på nederlaget.*

Nederlagsavgiften skall erläggas för minst 3,000 kannor, äfven om det inneliggande bränvinet ej utgör så mycket.

5. *Nederlagsavgiften skall i sin helhet gäldas senast i sammanhang med betalning af tillverkningsskatt, då uttag från nederlag första gången sker, men bör alltid vara gulden, då tillverkning ånyo börjar eller anmälan göres om förlängd nederlagsrätt.*

6. *Nederlagsavgift, som är ogulden, då tillverkning ånyo börjar, skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande ofördröjligen låta utmäta.*

7. *För den nederlagsrätt, som åtnjutes under fortgående tillverkning, erlägges ej särskild afgift.*

§ 16 (n. v. § 16).

1. *Inträffar minskning, vare sig genom läckning, afdunstning eller olyckshändelse i det å nederlag upplagda bränvinets kanne-tal eller styrka, skola ändock tillverkningsskatt och nederlagsavgift erläggas för allt det bränvin, hvarför enligt journalen skatt är ogulden, dock vill Kongl. Maj:t, der minskningen utan egarens vållande uppkommit genom olyckshändelse, medgifva den lindring i afgifterna, hvartill omständigheterna kunna föranleda.*

2. *Å nederlag befintligt bränneri utgör pant för ogulden skatt och nederlagsavgift. Till ytterligare säkerhet för berörde afgifters utbekommande skall det bränvin, som vid tillverkningens upphörande finnes kvar å nederlaget, vara mot eldskada^{es} försäk-*

radt till ett värde ej understigande afgifternas belopp; och åligger tillverkaren att vid nämnda tid till den, som öfver nederlaget utöfvar tillsyn, aflemna försäkringshandlingarna jente behörigt bevis, att kronan eger rätt till så stor del af försäkringssumman, som fordras för afgifternas gäldande. Går försäkringstiden till ända, innan nederlagsrätten upphör eller nederlaget blifvit af kontrollör öfvertaget på sätt i § 15 mom. 2 sägs, skall försäkringen förnyas. Underlåter tillverkare att fullgöra hvad sålunda är föreskrifvet, vare afgifterna genast till betalning förfallna, och skall nederlaget, enligt hvad i ordningsstadgan närmare föreskrifves, ställas under särskild uppsigt samt kostnaden härför bestridas af nederlagets innehafvare.

§ 17 (n. v. § 17).

1. Från nederlag eger bränvinstillverkare icke utbekomma mera bränvin, än att det quarliggande utgör minst 80 procent af allt det tillverkade bränvin, för hvilket qvitto å erlagd skatt ej blifvit aflemnadt. Uttag må endast ske i helt eller hela kärl, der ej fasta cisterner begagnas. Sedan tillverkningen vid bränneriet upphört, må från nederlaget för hvarje gång icke uttagas mindre än 500 kannor. I öfrigt gälle i afseende å uttagningarna de föreskrifter, som i ordningsstadgan meddelas.

2. Uppgår bränvin, som quarligger å nederlag, sedan tillverkningen upphört, ej till 1,000 kannor, skall bränvinet senast inom åtta dagar på föreskrifvet sätt uttagas från nederlaget. Sker det ej, låte Kongl. Maj:ts befallningshafvande ofördröjligen utmäta de afgifter, för hvilka bränvinet utgör pant; och skall på samma sätt förfaras, der nederlagsmagasin icke blifvit utrymdt inom den i § 15 mom. 3 bestämda tid, utan att förlängd nederlagsrätt i föreskrifven ordning inträdt.

§ 18.

På särskild pröfning af Kongl. Maj:t skall i hvarje fall bero, om och under hvilka villkor och kontroller annat slag af bränvinsnederlag, än här ofvan omförmäles, må medgifvas.

Art. III.

Om tillsyn vid bränvinstillverkning och nederlag.

§ 19 (n. v. § 15, 23, 24 och 31).

1. *Öfverkontrollörer förordnas af Kongl. Maj:t till erforderligt antal att hafva tillsyn å förordningens efterlefnad. Öfverkontrollör lyder under chefen för den vid kongl. finansdepartementet inrättade byrå för kontrollen å tillverkningsafgifter och åtnjuter det arfvode samt den skjuts- och traktamentsersättning, som i ordningsstadgan bestämmes.*

2. *Tillsyn vid bränneri skall, då bränvin der tillverkas eller med stöd af § 10 destilleras, utöfvas af edsvuren kontrollör. Efter förslag af vederbörande öfverkontrollör bestämmer Kongl. Maj:ts befallningshafvande det eller de brännerier inom länet, hvilka skola ställas under hvarje kontrollörs tillsyn.*

3. *Kontrollör utses af Kongl. Maj:ts befallningshafvande och lyder i allmänhet under öfverkontrollör, men är i län, der öfverkontrollör ej blifvit inkallad i tjenstgöring, stäld omedelbart under chefen för kontrollbyrån.*

4. *Kontrollör erhåller af staten under tjenstgöringstiden arfvode till följande belopp, nemligen:*

vid tillsyn å 1 bränneri 6 kronor om dagen,

» » å 2 brännerier 7 » » »

» » å 3 eller flere d:o 8 » » »

Kontrollör åtnjuter tillika af staten enligt gällande ordningsstadga skjuts- och traktamentsersättning för resa till och från tjenstgöringen äfvensom ersättning för skrif- och förseglingsmaterialier samt postporto.

5. *Kongl. Maj:ts befallningshafvande låter träffa aftal med den eller de personer inom tjenstgöringsområdet, som kunna vara villige att mot ersättning af statsverket tillhandahålla kontrollören bostad och kost för högst 3 kronor om dagen samt skjuts inom tjenstgöringsområdet mot högst den gällande skjutslegan för en häst med åkdon. Skulle dy-*

lika aftal ej kunna träffas, vare den tillverkare, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämmer pligtig att emot förut nämnda ersättning lemna kontrollören kost och eget möbleradt, eldadt och städadt boningsrum å plats, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkännes, och hvarje tillverkare eller nederlagsinnehafvare pligtig att senast en timme efter derom af kontrollören erhållen tillsägelse lemna honom skjuts af en häst med åkdon och körsven till annat inom tjenstgöringsområdet beläget bränneri eller nederlag eller hans bostad mot ersättning efter gällande skjutslega. Rörande tiden, sättet och villkoren för här ofvan bestämda ersättningsars utbetalande meddelas i ordningsstadgan föreskrifter.

6. Kontrollör vare, så länge han är i tjenstgöring, tillika tillsyningsman å de inom hans tjenstgöringsområde befintliga nederlag. För nederlag, som ej står under tjenstgörande kontrollörs tillsyn, skall särskild tillsyningsman förordnas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som tillika bestämmer det eller de nederlag, som skola stå under hvarje tillsyningsmans uppsigt.

7. Tillsyningsman vid nederlag, hvilken ej tillika utöfvar kontrollörstjenst inom området, erhåller af staten dels arfvode till belopp af fyra kronor för hvarje förrättning vid nederlaget, hvarför godtgörelse, enligt hvad i mom. 8 sägs, icke skall lemnas af nederlagets innehafvare, dels ock enligt gällande ordningsstadgas bestämmelser ersättning för skjuts, skrifmaterialier och postporto.

8. Nederlagets innehafvare vare skyldig att för hvarje förrättning utöfver en gång i veckan, som tillsyningsman på begäran vid nederlaget verkställer, lemna honom fri skjuts eller skjutsersättning enligt ordningsstadgans föreskrift och derjemte, i fall tillsyningsmannen ej är tjenstgörande kontrollör inom området, arfvode af 4 kronor.

§ 20 (n. v. § 25).

1. Öfverkontrollörer, kontrollörer och tillsyningsmän ställe sig till efterrättelse de föreskrifter, som i ordningsstadgan äro meddelade.

2. Bränvinstillverkare ställe sig till efterrättelse hvad n mnda stadga om hans åligganden innehåller samt de föreskrifter, öfverkontrollören eller kontrollören i enlighet med densamma meddelar.

§ 21 (n. v. § 30).

1. *Bränvinstillverkning må ej företagas, innan tillståndsbeviset blifvit för kontrollören upprisadt samt bränneriet och nederlagsmagasinet af honom besigtigade samt befunne icke vara annorlunda inrättade, än ordningsstadgan medgifver. Sådan besigtning bör anställas, innan tiden för bränvinstillverkningen infaller. Varder besigtningen af kontrollör fördröjd, förhållas som i ordningsstadgan föreskrifves. Vid besigtningen skall kontrollören öfver bränneriet och nederlaget upprätta beskrifning i tre exemplar, hvilka skola af honom och bränvinstillverkaren undertecknas. Ett exemplar insändes till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, och skola kontrollören och bränvinstillverkaren till sig taga hvardera ett.*

2. Då redskap i bränneri ombytes eller förändras, skall kontrollören likaledes, *innan bränvinstillverkning må der företagas, öfver de verkställda förändringarna upprätta beskrifning i tre exemplar, med hvilka förfares på sätt i mom. 1 är stadgadt i afseende på der omförmälda beskrifning.*

§ 22 (n. v. § 3, 26 och 28).

1. *Det tillverkade bränvinet uppmätes och reduceras till normalstyrka förmedelst en i bränneriet uppställd, behörigen justerad kontrollapparat. Från hvad denne angifver afdrages för afdunstning 2 procent. Återstoden utgör det bränvin, för hvilket skatt samt öfriga afgifter beräknas och som ligger till grund för bestämmande af gränserna för tillverknings- och nederlagsrätten.*

Med bränvin af normalstyrka förstås sådant, som innehåller 50 volumprocent alkohol vid + 15° å Celsii termometer.

2. *Vid bränneri, der kontrollapparat ej finnes anbragt eller apparaten kommit i olag, skall bränvinet på tillverkningsstället af kontrol-*

lören uppmätas och profvas samt reduceras till normalstyrka, hvarefter så förfares, som i mom. 1 sägs om det förmedelst apparaten uppmätta bränvinet. Bränvinstillverkaren, som bör om tiden för uppnätningen underrättas, eger att dervid sjelf eller genom ombud vara tillstädes, utan att dock förrättningen må för hans uteblifvande inställas. All för uppmätningen behöflig handräckning och redskap skall tillhandahållas af bränvinstillverkaren.

3. Skulle kontrollapparat under pågående tillverkning komma i olag, skall tillverkaren omedelbart derom underrätta kontrollören, och skall under dennes tillsyn apparaten fränskiljas redskapen samt särskildt rör för spritens ledning till sprithållaren anbringas. Om förhållandet gör kontrollören genast anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande och hos öfverkontrollören, der sådan finnes i tjenstgöring. Skulle kontrollören i följd af annan tjenstgöring inom området vara hindrad att utöfva nödig tillsyn vid bränneriet, eger han att tillkalla sakkunnig person att såsom kontrollör tjenstgöra, till dess öfverkontrollör eller Kongl. Maj:ts befullningshafvande beslutit om kontrollens uppehållande; Och skall denne särskilde kontrollör, der så nödigt finnes, af tillverkaren erhålla rum och kost mot den ersättning som i § 19 mom. 5 sägs. Det bränvin, som tillverkats från närmast föregående afläsning af kontrollapparaten till dess sprithållaren blifvit satt under kronans lås, beräknas efter tillverkningens storlek under motsvarande tid, innan apparaten kommit i olag, så vida tillförlitlig uppgift ej kan på annat sätt erhållas; och skall i hvarje fall beräkningen underställas Kongl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning.

§ 23 (n. v. § 28).

1. Kontrollapparat anskaffas och underhålles af staten.
2. Tillverkaren är skyldig att på egen bekostnad låta afhemta kontrollapparaten från den plats inom länet, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämmer, samt att likaledes bestrida kostnaden för apparatens uppsättning i enlighet med ordningsstadgan.

3. Efter tillverkningens upphörande kvarstannar kontrollapp araten vid bränneriet under tillverkarens vård, så vida denne ej hos Kong Maj:ts befallningshafvande annäler sig vilja återlemna apparaten eller Kongl. Maj:ts befallningshafvande finner skäl att återfordra densamma; och skall i båda dessa fall apparaten på tillverkarens bekostnad inpackas och forslas till den plats inom länet, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande anvisar, allt i öfverensstämmelse med ordningsstadgan.

4. All å apparaten eller dess tillbehör uppkommen skada, som kunnat förekommas genom omsorgsfull vård, ersättes af tillverkaren enligt faststeld taxa.

§ 24.

1. Kontrollören skall å tider, som i ordningsstadgan bestämmas, afläsa kontrollapparaten, och eger bränvinstillverkaren att dervid sjelf eller genom ombud vara tillstädes, utan att dock förrättningen må för hans uteblifvande inställas.

2. Omedelbart efter den afläsning å kontrollapparaten, hvarom i mom. 1 sägs, åligger tillverkaren att, på sätt ordningsstadgan föreskrifver, under kontrollörens tillsyn låta uppmäta och å nederlaget inlägga det bränvin, som i § 13 bestämmes.

3. Skulle det bränvin, som skall inläggas å nederlag, ej af tillverkaren aflemnas, skall kronans lås sättas för sprithållaren och sprithållarorummet, och derest icke klockan 12 å nästföljande helgfria dag minst 80 procent af allt det bränvin, för hvilket skatt är ogulden, blifvit stälde till statens säkerhet, tillverkningen då afbrytas samt kontrollören om förhållandet ofördröjligen göra anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som genast låter utmäta den bristande tillverknings-skatten.

§ 25 (n. v. § 29).

1. Uppstår emellan bränvinstillverkare och kontrollör tvist om bränvinets alkoholhalt, skall af bränvinet tagas prof, hvilket under bådas försegling af tillverkaren insändes till kontrollbyrån jemte bestyrkt utdrag af journalen för dagen. Chefen för byrån undersöker derefter

eller låter genom annan sakkunnig person undersöka profvet och meddelar skriftligt yttrande derom till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som afgör tvisten genom beslut, hvaröfver klagan ej må föras. Den, som tvisten tappat, skall gälda den af undersökningen uppkommande kostnad samt ersätta vederparten hans utgifter och besvär.

2. Anmäler tillverkare hos kontrollören inom sex tillverkningsdygn före tillverkningsrättens upphörande missnöje med kontrollapparatus mätning, skall, så fort sig göra låter, kontrollmätning verkställas enligt ordningsstadgans föreskrifter. Om efter tre tillverkningsdygns kontrollmätning skilnaden emellan dennas resultat och apparatus icke uppgår till en och half procent af det förra, föranleder anmälningen ingen vidare åtgärd, och åligger tillverkaren att betala kostnaden för kontrollmätningen. Är åter nämnda skilnad en och en half procent eller deröfver, skall apparaten genast undergå inre revision och omjustering eller utbytas mot annan. Hvad i detta fall genom apparatus felaktighet blifvit i tillverkningsjournalen för högt upptaget afdrages, dock ej för längre tid än från den afläsning, som närmast föregick anmälan om missnöje.

§ 26 (n. v. § 32).

Finner kontrollör eller tillsyningsman olaglighet vara begången vid något under hans uppsigt stäldt bränneri eller nederlagsmagasin, gifve ofördröjligen sådant tillkänna för allmän åklagare, hvilken har att i laga ordning anställa åtal.

Art. IV.

Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

§ 27 (n. v. § 33).

1. Den, som tillverkar bränvin utan dertill erhållet behörigt tillstånd eller under tid, då på grund af Kongl. Maj:ts nådiga beslut bränvinstillverkning blifvit instäld, gälda den i § 11 stadgade tillverk-

ningsskatt och böte för lönbränning första gången ett med *skatten* lika belopp och andra gången dubbelt. Den, som andra gången beträdes med sådan förbrytelse, hafve derjemte förverkat rättighet att tillverka bränvin. Skulle han ytterligare blifva dermed beträdd, erlägges *tillverkningsskatt* och böte fyra gånger *skattens* belopp.

2. Har lönbränning skett med enkel, omedelbarligen med eld drifven redskap, varde *skatten* beräknad efter redskapens afverkningsförmåga, som skall antagas under dygn uppgå till fyra gånger pannans rymd. Kan redskapens storlek icke utrönas, bestämmes *skatten* efter 100 kannors tillverkning under dygn. Är tillverkningen utöfvad med mera sammansatt eller medelst ånga drifven redskap, beräknas *skatten* för den myckenhet, som, efter hvad utredas kan, blifvit tillverkad, dock för minst 300 kannor på dygnet. I begge dessa fall skall *skatten* utgå för minst en månad; men har tillverkningen blifvit utöfvad in på andra månaden, utgöres *skatt* för två månader, in på tredje månaden för tre månader o. s. v.

§ 28 (n. v. § 35).

Då lönbränning skett, vare de vid förbrytelsen nyttjade redskap, det i bränneriet samt dertill hörande förvaringsrum vid beslagstillfället befintliga bränvin och de kärl, hvari det förvaras, förbrutna. Kan det styrkas, att någon del af bränvinet är lofligen tillverkad, vare dock sådan del icke förbruten.

§ 29 (n. v. § 36).

Den, som vid bränvinstillverkning från beskattning undånsnillar något af det bränvin, som tillverkas, eller för sådant ändamål begagnar tillverkningsredskap eller sprithållare med dold öppning eller afledning, hvarigenom bränvin kan lönligen uttagas, eller på något annat sätt försnillar den skatt, som bör erläggas, eller olofligen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som kontrollör åsatt till förekommande af det tillverkade bränvinets lönliga uttagande, *eller gör åverkan å den i bränneriet*

uppsatta kontrollapparaten, eller af tillverkadt bränvin icke å den i § 24 mom. 3 utsatta senaste tid till statens säkerhet för skatten öfverlemnar hvad föreskrifvet är, straffes med böter från och med 500 till och med 1,500 kronor, gälde den skatt, som belöper sig för det undansnillade bränvinet, och hafve förbrutit redskapen, det i bränneriet vid beslagsstillfället befintliga bränvin och de kärl, i hvilka det förvaras.

§ 30 (n. v. § 37).

Till redskap, som enligt § 28 eller 29 är förbruten, räknas hvarje i bränneri för kokning, mäskeberedning, jäsning och bränning inrättad redskap äfvensom sprithållare.

§ 31 (n. v. § 39).

1. Öfverträder bränvinstillverkare det förbud, som är gifvet i § 3 mom. 5, böte för hvarje gång, sådant sker, från och med 20 till och med 200 kronor.

2. Verkställes annat till bränneri hörande arbete utom tillsyn vid malt- eller jästberedning mellan klockan 8 på morgonen och kl. 5 om aftonen å sön- eller helgdag, böte bränvinstillverkare från och med 5 till och med 50 kronor.

§ 32 (n. v. § 40).

För öfverträdelse af hvad i § 20 mom. 2, § 22 mom. 2 och § 24 mom. 2 angående bränvinstillverkare stadgas vare ansvaret böter från och med 20 till och med 200 kronor.

§ 33 (n. v. § 41).

Vägrar man den, som eger anställa undersökning i afseende å förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, der enligt § 43 mom. 3 undersökning får ske, böte från och med 100 till och med 1,000 kronor.

§ 34 (n. v. § 42).

1. När förbrytelse mot denna förordning åtalas, *ansvare bränvinstillverkare* för hustrus, barns, tjenstefolks och vid bränneriet anstälde arbetares gerningar, i fall bötesansvar eller förlust af redskap eller tillverkad vara eller kärl, hvari den förvaras, ifrågakommer, derest icke omständigheterna göra sannolikt, att förbrytelsen skett utan hans vetskap och vilja.

2. Redskap, tillverkad vara och kärl, hvari den förvaras, skola, fastän bränvinstillverkare icke är egare deraf, dömas förbrutna, när förbrytelse, som medför sådan påföljd, är begången af bränneriets arrendator eller föreståndare eller ock efter arrendators eller föreståndares föreskrift.

3. Då förbrytelse, som enligt denna förordning medför förlust af redskap, tillverkad vara eller kärl, hvari den förvaras, blifvit begången af annan än dessas egare, och denne senare finnes vara berättigad att dem behålla, skall den brottslige utgifva redskapens, varans eller kärlens värde.

§ 35 (n. n. § 43).

Bränvinstillverkare, som åt den vid hans bränneri anstälde kontrollör eller tillsyningsman såsom *muta* något gifver eller erbjuder, böte från och med 20 till och med 200 kronor. Kontrollör eller tillsyningsman, som mottager *mutan*, vare underkastad lika ansvar och miste derjemte befattningen.

§ 36 (n. v. § 44).

Skulle *någon*, *hvilken det åligger att hålla tillsyn vid bränneri eller vid nederlag*, eller den, hvilken är tjenstepligtig att åtala förbrytelse mot denna förordning, sjelf beträdas med olofflig *bränvinstillverkning* eller att hafva främjat sådan förbrytelse eller tillverkares försnillning af den *skatt*, han bör erlægga; varde dömd till

fängelse eller straffarbete från och med sex månader till och med två år. *Visar han försummelse eller vårdslöshet i fullgörande af sina åligganden*, varde antingen för alltid eller under viss tid från tjänsten eller befattningen skild eller ock fäld till högst 200 kronors böter.

§ 37 (n. v. § 45).

Om undersökning, hvarom i § 43 sägs, hos någon anställes, men förbrytelse ej upptäckes, böte förrättningsmannen från och med 5 till och med 50 kronor, der han ej haft giltig anledning till undersökningen.

§ 38 (n. v. § 47).

Böter, som efter denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 39 (n. v. § 48).

Då *tillverkningsskatt* jemte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må, der tillgång saknas till *skatten* eller någon del deraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 40 (n. v. § 49).

1. Af böter, som ådömas enligt denna förordning, samt värdet af bränneriredskap och annan egendom, som anses förbruten, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den stads eller sockens fattigkassa, hvari den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

2. Efter anmälan af Kongl. Maj:ts befallningshafvande kommer att på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning bero, huruvida i något fall åklagare för ådagalagdt nit vid efterspanande och beifrande af förbrytelse mot denna förordning gjort sig förtjent af någon särskild uppmuntran utöfver honom möjligen tillkommande andel i ådömda böter samt redskap eller annat förbrutet gods.

Art. V.

Föreskrifter i afseende å förordningens verkställighet.

§ 41 (n. v. § 50).

Kongl. Maj:ts befallningshafvande hälle allvarlig hand öfver iakttagande af hvad i denna förordning är stadgad.

§ 42 (n. v. § 51).

1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt förordnas att vaka öfver denna förordnings efterlefnad, åligger att åtala förbrytelser mot densamma.

2. I öfrigt eger en hvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej *föräldrar och barn eller makar eller syskon mot hvarandra, ej heller annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost eller underhåll, ej fosterbarn mot fosterföräldrar och ej heller tjenare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjensten.*

3. Då åtal anställes af annan person än den, som är nämnd i mom. 1, gifve han sin talan allmän åklagare tillkänna så tidigt, att denne må kunna öfvervara målets utförande.

§ 43 (n. v. § 53, 54 och 55).

1. De i § 42 mom. 1 omförmälde allmänne *åklagare* ega att anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning äfvensom att verkställa beslag.

2. Den, som förrättar undersökningen, bör, för att tillgodonjuta det skydd, honom dervid lagligen tillkommer, vid förrättningen på sig synbart bära påbjudet tjenstetecken eller, innan förrättningen företages, uppvisa fullmagt eller förordnande. I orten boende eller känd krono- eller stadsbetjent vare likväl frikallad från skyldigheten att sålunda styrka sin behörighet.

3. Undersökningen må anställas *i bränneri så ock i annat rum eller byggnad, som kan begagnas för bränvinstillverkning.*

§ 44 (n. v. § 56).

Beslag skall göras i två vittnens närvaro. Innehafvare af hvad i beslag tages eller i hans frånvaro hans ombud på stället eller någon af hans husfolk skall förut tillsägas om beslaget.

§ 45 (n. v. § 57).

Då beslag sker hos den, som är berättigad att tillverka brännvin och sig dertill behörigen anmält, må ej panna utbrytas eller någon del af tillverkningsredskapen honom frantagas eller han från tillverkningens fortsättande hindras, innan förste domstol i målet dömt redskapen förbruten, *der ej vid tillverkningen i ändamål att undansnilla brännvin från beskattning begagnats redskap eller sprithållare med dold öppning eller afledning, hvarigenom brännvin kan lönligen uttagas, eller åverkan skett å kontrollapparaten.*

§ 46 (n. v. § 58).

Redskap, som tages i beslag, skall till förekommande af dess utbyte mot annan af beslagaren utmärkas med särskild stämpel, der ej redskapen vid beslaget frantages egaren, i hvilket fall den skall sättas i allmänt förvar.

§ 47 (n. v. § 59).

Vid beslag skall till säkerhet för den skatt och de böter, som kunna ådömas, det i bränneriet och dertill hörande förvaringsrum jemte nederlagsmagasin befintliga, lofligen tillverkade brännvin tagas i förvar.

Öfvergående stadgande.

§ 48.

Brännvin, som ligger å nederlag vid tiden för denna förordnings trädande i kraft, må enligt bestämmelserna i kongl. förordningen den

23 augusti 1876 angående villkoren för tillverkning af brännvin samt ordningsstadgan för brännvinsbrännerierna i riket af samma dag qvarligga å nederlaget intill den 1 oktober det år, då denna förordning träder i gällande kraft, dock att, om bränneriet dessförinnan sättes i gång, nederlaget skall öfvertagas af den i tjänstgöring inträdande kontrollör och dervid förfaras, på sätt denna förordning bestämmer.

[Bilaga.]

STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Med anledning af framställning från komitén för öfverseende af gällande bränvinslagstiftning har Eders Kongl. Maj:t den 20 sistlidne juni åt undertecknad uppdragit att i Ryssland inhemta nog-

grann och fullständig kännedom ej mindre om de anordningar och detaljbestämmelser, som äro förenade med användandet af den af firman Siemens et Halske konstruerade spritkontrollapparaten, än äfven om resultaten af densammas användning, samt att derefter inkomma med underdånigt utlåtande, huruvida nämnda apparat kan vara lämplig att införas vid de svenska brännerierna.

Med anledning af det sålunda meddelade nådiga uppdraget, och sedan Eders Kongl. Maj:ts minister i St. Petersburg, derom anmodad, i skrifvelse till utrikesdepartementet upplyst att, enligt vederbörande rysk myndighets utsago, sommaren vore för en resa till Ryssland i det i fråga varande syftet en mindre lämplig tidpunkt, enär nästan ingen bränvinsbränning då förekomme, anträdde resan först den 10 sistlidne oktober. Under den tid af omkring tre veckor, jag tillbragte i Ryssland, vistades jag dels i St. Petersburg, sysselsatt med att anskaffa och taga kännedom om gällande författningar angående bränvinstillverkning och kontrollen derå samt med att direkt af vederbörande centralmyndigheter inhemta behöfliga upplysningar, dels i Reval och trakten deromkring, hvarest tillfälle bereddes mig att på i gång varande brännerier icke blott inhemta praktisk kännedom om kontrollförfarandet i dess helhet, utan ock att öfvervara och sjelf deltaga i uppsättning, undersökning och tarering af apparater. Att det största tillmötesgående från de ryska myndigheternas och tjänstemännens sida härvid visades mig, torde jag icke böra underlåta att för Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

I sammanhang med beskrifningen af de anordningar och detaljbestämmelser, som äro förenade med den Siemenska kontrollapparatus användning i Ryssland, kan jag icke undgå att i korthet redogöra för vissa delar af den ryska bränvinslagstiftningen, hvilka, ehuru icke innehållande några särskilda bestämmelser angående den i fråga varande apparaten, dock stå i närmaste samband med grunderna för sjelfva kontrollsystemet och således icke kunna förbigås vid en framställning af detta system i dess helhet.

Tillverkningsskatten bestämmes efter material, jäskarsrymd, jäsningstid och tillverkad vara. Innan bränning börjar, skola samtliga jäskar vara uppmätta och bränneriegaren genom en deklaration gifva tillkänna, hvad slags material han, under den tid deklarationen omfattar, ämnar använda, huru stor qvantitet, som dagligen skall inmäskas och jäsningstidens längd. I statuterna för accisen på drycker bestämmes, huru mycket af hvarje slags material, som svarar mot en viss jäskarsrymd, så att på ett pud rågmjöl, torrt malt och andra sädesslag beräknas 6 vedro (1 vedro = 12,3 liter) jäskarsrymd, på ett pud potatis eller hvitbetor $1\frac{3}{4}$ vedro och på ett pud grönt malt 4 vedro. På grund häraf beräknas den qvantitet material, som dagligen skall inmäskas och derefter qvantiteten tillverkad vara. Härvid gälla vissa så kallade *normer*, hvilka angifva, huru mycket sprit, som motsvarar ett pud af de olika råmaterialen. Enheten vid beräkning af accisen är en grad eller $\frac{1}{100}$ vedro vattenfri sprit (motsvarande 9,4 kubiktum bränvin af normalstyrka). Normerna, som äro tre angifvas af nedanstående schema:

	Antal grader enligt		
	lägsta normen.	mellersta normen.	högsta normen.
af ett pud råg-, hvete-, korn-, hafre-, ärt-, bo-			
hvete-, hirs- och speltmjöl samt af torrt malt			
och majs	35	37	38
» d:o grönt malt	23 $\frac{1}{2}$	24 $\frac{3}{4}$	25 $\frac{1}{2}$
» d:o potatis.....	9	11	12
» d:o hvitbetor	6 $\frac{1}{2}$	7	7 $\frac{1}{2}$.

Tillverkaren är skyldig att betala accis för hela den qvantitet sprit, som beräknas enligt den af honom sjelf valda normen, äfven om densamma vid tillverkningen icke uppnås. Erhålles deremot en öfverbrand, d. v. s. mer än normen angifver, så erlägges ingen accis för den öfverbrand, som ej öfverstiger en viss procent af hela tillverkningen, efter följande beräkning, lika för alla slags material:

Vid en vald jäsningstid af	Accisfri öfverbrand i procent af hela tillverkningen, vid		
	lägsta	mellersta	högsta norm.
5 dygn	3	4	5
4 »	4	5	8
3 »	5	7	10.

För den del af öfverbranden, som öfverskjuter ofvanstående procent af det hela, betalas accis. Bränvinstillverkning utan norm och med beräkning af accis uteslutande efter quantiteten tillverkad vara tillåtes endast i vissa fall efter särskildt tillstånd af finansministern.

Accisen inbetalas i allmänhet endast i den mån bränvin eller sprit afyttras från brännerikällare eller engroslager, och kontrollen har till ändamål icke blott, att tillverkningen må försiggå i stadgad ordning och ingen hemlig tillverkning förehas eller afledning ske, utan ock att tillse, det accisen erlägges i den mån, som det färdiga fabrikatet bortföres, eller att för densamma ställas stadgade säkerheter. Handhafvandet af alla de lagar, som afse accis på bränvin och sprit, öl, tobak, salt m. m., åligger accisförvaltningarna, hvilka subordnera under departementet för de indirekta skatterna, en afdelning af finansministeriet. Hvarje guvernement utgör ett accisförvaltningsområde, deladt i distrikter. Distriktsaccisförvaltningarna stå under en öfveruppsyningsman, biträdd af uppsyningsmän. Öfveruppsyningsmannen fördelar brännerierna och engroslagren för sprit inom distriktet på sina underlydande uppsyningsmän och dem biträdande underuppsyningsmän (accissubalterner). Alla dessa tjänstemän äro fast anställda med bestämd lön och reseersättning. Några särskilda tekniska insigter fordras af dem icke.

Redan 1868 och 1869 började kontrollmättningsapparater att användas, och föreskrifter finnas med anledning häraf redan på denna tid meddelade af finansministern. Det var dock först under år 1873, som de Siemenska apparaterna i större mängd anskaffades. Från september 1872 till december 1873 levererades enligt af firman meddelad uppgift 1,200 stycken och under åren 1874—78 ytterligare 1,300 stycken. Jemte de Siemenska infördes äfven apparater efter Stumpes system, och finnas af dessa ännu mer än 1,200 uppställda.

I sammanhang med införandet af kontrollapparaterna skedde ingen väsentlig förändring i grunderna för beskattningen, utan förut gällande bestämmelser om normer, öfverbrand och underbrand m. m. bibehöllos.

För pröfning af alla apparater, som användas till bestämmande af accis, finnes i Petersburg en expedition för accisinstru-

ment och sedan 1874 två expeditioner för kontrollapparater, en i Warschau och en i Orel. De arbeten, som expeditionen i Petersburg har att ombesörja, äro uppmätning och kröning af normalmått, undersökning af alkoholometrar, saltmätare och alla slags apparater, hvilka användas i och för bestämmande af accis, att på requisition af accisförvaltningarne utsända kontrollapparater, att besörja deras reparation, samt att undervisa accistjenstemännen om apparaternas konstruktion och användning. Kontrollexpeditionen i St. Petersburg består af en direktör, ledamöter och tjänstemän. Ledamöternas åliggande är att yttra sig om alla de frågor, det tillkommer expeditionen att handlägga, särskildt i tvistiga mål angående accisapparater; de löpande göromålen besörjas af expeditionens tjänstemän.

Anskaffandet af kontrollapparaterna, deras transport och uppställning i brännerierna sker alltså på kronans föranstaltande; bränneriegaren är endast skyldig att lemna nödigt arbetsbiträde, men erhöill, då apparat första gången anbringades, för de förändringar af lokalen och den omflyttning af redskapen, som möjligen deraf föranleddes, en ersättning, lämpad efter tillverknings storlek. Såväl apparaterna som alla tillbehör äro under transport inneslutna i väl plomberade lådor.

Apparaten placeras antingen i samma rum som kylaren eller i ett från denne skildt rum; i hvarje fall måste sådant utrymme beredas, att man på alla sidor kan komma omkring och utan svårighet undersöka till- och afloppsroren. Rummet skall vara torrt och ljust samt vid besigtningar, om de ske sedan mörker inträdt, behörigen upplyst. Temperaturen i detsamma får ej vara lägre än $+ 3^{\circ}$ Réaumur ($= 3\frac{1}{4}^{\circ}$ C.), hvarken medan afverkningen pågår eller under afbrott, då apparaten icke är tom och skild från kylaren.

Till undvikande af skakning skall apparaten hvila på ett grundfast postament af sten, hvars afstånd från kylaren ej får vara mindre än 65 cm., på det att ett filtrum må kunna uppställas mellan kylaren och kontrollapparaten. Kan afståndet icke göras så stort, måste filtret ställas åt sidan och ledningsroren böjas derefter. För postamentet upptages en grop, 60 till 120 cm. djup allt efter markens beskaffenhet, och i densamma utlägges,

om grunden är lös, en rustbädd af tillräckligt grofva stockar, hvilka helst böra vara infälda i hvarandra, så att de bilda ett galler med rutor af omkring 0,5 meters sida. Ofvanpå detta galler lägges stundom ett lager af tjocka bräder eller plank. På den sålunda bildade bädden uppmuras postamentet, hvars nedersta, under och närmast öfver jordytan liggande hvarf icke alltid göras af tegel utan af annan lämplig sten, då sådan finnes att tillgå; deremot skall postamentets öfre del alltid vara af tegel. Längs igenom hela postamentet anbringas ett vertikalt rör af metall eller tätt hopfogadt trä, afsedt till att leda ner i jorden den sprit, som vid öfverfyllning af kontrollapparaten icke hinner att genomgå densamma. Om alltså destillationen genom bristande uppmärksamhet drifves så ojemnt, att en dylik händelse inträffar, går den öfverflytande spriten förlorad.

Postamentet göres så stort, att den sockel, på hvilken apparaten hvilar, utan svårighet får rum. Det upptar vanligen i längd 4 tegel eller ungefär 1,2 m. och i bredd $2\frac{1}{2}$ till 3 tegel, ungefär 80 cm. Grunden, hvarpå postamentet hvilar och följaktligen den grop, som upptages i marken, får ej vara mindre än 1,3 m. lång och 90 cm. bred. Vid uppmurningen af postamentets öfre del inlägges ett tvåarmigt ankare af jern, vid hvars öfre ända den plattform, som tjénar till underlag för apparaten, fastkilas; härvid iakttages, att tegelstenarne i de öfversta lagren inmuras så, att ankaret omöjligen kan uttagas, utan att dessa lager upprivas. Ankaret ligger så djupt, att endast dess öfre med ett öga försedda ända skjuter upp öfver den på postamentet hvilande platformen, dock endast så mycket, att ögats underkant ligger i nivå med platformens öfre yta. Genom ögat indrifves en kil, som dessutom med plomberadt snöre fästes vid ankaret. Plattformen är äfven af jern och afsedd till stöd och fäste, såväl för den jernsockel, hvilken utgör apparatens omedelbara underlag, som för det fodral af zink, hvilket bildar den yttre betäckningen. Till fäste för apparatens sockel tjéna fyra i platformen fastsittande skruvar, som passa i motsvarande öron på sockeln. Vid de fyrkantiga klackarne i hörnen fästes det yttre fodralet.

Postamentets öfveryta, på hvilken platformen lägges, göres fullkomligt jemn och horisontel. Plattformen installeres efter vatten-

pass, hvarvid man hjälper under med kalk- eller cementbruk; dess plan måste ligga minst 90 cm. lägre än underkanten af spritröret på det ställe, der detta träder ut ur kylaren. Vanligen påfyller man med cement ett lager, så att platformen blir helt och hållet inbäddad i detsamma; endast ankarets spets, klackarne vid platformens hörn och skrufvarne skjuta upp öfver cementlagret, som putsas af, så att dess yta blir fullkomligt jemn; endast på det stället är en liten fördjupning, der det för afledning af öfverflytande sprit afsedda röret utmynnar. Äfven alla fogar bruka bestrykas med cement, och postamentet bör derefter lemnas att torka, till dess bruk och cement hårdnat. På de uppstående skrufvarne dragas emellertid tillhörande muttrar, hvilka förbindas med plomberade snören. Afloppsroret tillslutes med en träplugg. Alla apparatens tillbehör, som möjligen under uppmurning af postamentet tagits fram, nedläggas åter i sina lådor, hvilka plomberas och lemnas i bränneriegarens förvar.

Kontrollapparatens uppställning får verkställas endast af de accistjenstemän, som af chefen för departementet för de indirekta skatterna eller af guvernements-accisförvaltaren erhållit bemyndigande att öppna apparat och besigtiga dess inre delar; ty en stor del af de vid kontrollen använda accistjenstemän och subalterner har icke rättighet dertill. Sedan apparaten uttagits ur sin låda, frantagas de vid kontrollexpeditionen anbragta plomberna på det skåp af jernplåt, som omsluter apparaten. Man förvissar sig om, att alla fasta delar äro oskadade samt att mottagningscylindern vid ifyllning med varmt vatten är tät. Derpå undersökes, huruvida trumman, flottören och vigterna m. m. äro i behörigt skick, samt om apparatens alla lösa delar hafva samma nummer. Alla rörliga delar, som för transporten varit fastgjorda, lossas, och man öfvertygar sig om, att de röra sig obehindradt och regelbundet. Om allt är i ordning, uppställs apparaten på postamentet, sedan såväl muttrarne på platformens uppstående skrufvar, som träpluggen i afloppsroret borttagits. De fyra skrufvarne gå igenom hvar sitt öra på sockelplattan, och genom muttarnes påskrufning blir apparaten stadigt fästad vid den inmurade platformen och derigenom vid postamentet. Sockelplattan installeras efter vattenpass, hvilket, om så behöfves, lätt sker genom under-

lägg af tunna plåt- eller bleckbitar; muttrarne tilldragas, och de två som befinna sig på samma sida genomdragas med ett snöre, hvars ändar plomberas, så att ingendera muttern kan vridas, utan att plomben skadas. Derpå lossas klämskrufvarne vid basen af den stora fjäder, på hvilken flottören hänger och fjädern lyftes upp, så att trumman, om den transporterats skiljd från apparaten, kan läggas in, och dess inre kanal sättas i förbindelse med mot-tagningscylindern, hvarefter fjädern åter lägges ner i sitt vanliga läge.

Derefter företages *reglering* och *tarering*, hvarigenom man öfvertygar sig, att de rörliga delarne under transporten icke komma i oordning. De viktigaste manipulationerna, som härvid förekomma, äro:

1) Man känner efter, att den friktionsfjäder, som ligger an mot hjulet R (se figuren) och hvars ändamål är att hämma hjulets rörelse utan att förhindra densamma, har passande spänstighet, så att den trycker hvarken för hårdt eller för löst mot hjulet; detta uppnås genom att med handen vrida omkring alkoholräknarens drifhjul och med en skruf öka eller minska friktionsfjäders tryck mot hjulet. Derpå belastar man fjädern Q med en sådan vikt, att spetsen x vid trummans kringvridning icke kommer att träffa skalan utan ligga lägre än denna. Om friktionsfjädern gör riktig tjänst, skall den t. ex. vid lätta slag mot alkoholräknarens tafla förhindra hjulet R och följaktligen äfven visarne att röra sig.

2) Tillses, att märket på utsprånget af det excentriska hjulet noga passar in med märket på häfarmens ända och att, om detta icke är fallet, felet afhjelpes.

3) Upphängas viktarna 0 och 0 på fjädern Q, och ställskrufvarne vid fjäderns fasta ända inställas så, att spetsen x träffar skalans nollpunkt.

4) Trumman vrides långsamt omkring och dervid efterses: om rullen går omkring, då den passerar öfver rosettens periferi, utan att hvarken glida eller trycka för hårdt, om spriträknaren ger utslag, samt om alkoholräknaren* förblir i oförändrad ställning,

* Här nedan förutsättes, att apparaten angifver absolut alkohol och sprit, såsom fallet är med de i Ryssland använda apparaterna.

hvilket den naturligtvis bör blifva, då apparaten är instäld för nollgradig sprit.

5) Vigterna 0 och 0 utbytas mot 100 och 100, och man ser efter, om spetsen träffar 100 på skalan. Är detta ej fallet, så korrigeras halfva felet genom att medelst de två muttrarne vid fjädern Q:s fria ända flytta belastningens anbringningspunkt längre ut på fjädern, eller längre in på densamma; andra hälften af felet afhjelpes medelst ställskrufvarne vid fjäderns fasta ända.

6) Om nu apparaten är riktig vid belastning med vigterna 100 och 100, har man att efterse, om den också är riktig med 0 och 0. Alltså aftagas de förstnämnda vigterna, de senare påhängas; inträffar då, att spetsen icke träffar skalans nollpunkt, så regleras spetsens läge medelst ställskrufvarne vid basen af fjädern Q.

7) Sedan felet vid belastningen 0 och 0 afhjelpes, sker ännu en gång undersökning vid belastningen 100 och 100. Dessa operationer upprepas ända till dess apparaten i båda fallen visar rätt.

8) Är detta fallet, påhängas vigterna 80 och 80, då spetsen bör träffa denna punkt på skalan; en afvikelse af en tand är dock tillåten.

9) Undersökes om apparaten *räknar* rätt. Då trumman kringvrides ett visst antal hvarf, skall spriträknaren angifva den volym, som svarar mot dessa hvarf, och alkoholräknaren samma volym, multiplicerad med det procenttal, hvilket spetsen träffar. Är, t. ex. genom anbringande af en godtycklig belastning på fjädern, spetsen så instäld, att den träffar skalan i punkten 75, och trumman för hand sakta vrides omkring så många hvarf, som motsvara t. ex. 12 volymsenheter, så skall alkoholräknaren angifva 9 volymsenheter o. s. v.

Vid alla ofvan anförda manipulationer är naturligtvis en viss försigtighet och uppmärksamhet af nöden, hvarom ock i instruktionen för uppställningen erinras, med särskildt omnämnande af de fel, som lättast begås och som kunna menligt inverka på apparatens tillstånd.

Sedan apparatens reglering och tarering sålunda försiggått, påhänges flottören och nedsänkes i den förut med sprit påfyllda mottagningscylindern. Styrkan af denna sprit är undersökt så noggrant som möjligt medelst alkoholometer. Sedan flottören

fått hänga i spriten så länge, att den hunnit fullständigt antaga dess temperatur, föres skalan försigtigt mot spetsen och man ser efter, om utslaget öfverensstämmer med den förut verkställda graderingen. Jernskåpet sättes derefter öfver apparaten; det tillslutes och plomberas med två plomber på främre och två på bakre sidan, nämligen en vid hvardera sprinten till de gångjern, hvar med skåpets främre och dess bakre vägg fasthållas vid sockelplattan. Skåpets främre och dess bakre väggar sammanhållas med en smal stålten, som i närheten af taket genomgår dem båda samt fasthålls med en mutter på framsidan. Afskrufning af denna mutter är genom plomberadt snöre omöjliggjordt. Öfver jernskåpet sättes ett zinkfodral. Detta är på främre och bakre väggens underkant försedt med två vinkelrätt utstående öron, som passa omkring klackarne på platformen. Genom hål i dessa klackar skjutas riglar; i rigelns ena ända är ett öga för genomdragning med snöre, hvilket på ena rigeln plomberas och på den andra med tjenstemannens sigill förseglas vid ett papper, hvarå tjenstemannen antecknar namn, datum, månad och år, då förseglingen skett. På zinkfodralets framsida är ett fenster, skyddadt af en lucka, som vid apparatens afläsning fälls ned.

Slutligen tillstängas apparatens in- och utloppsöppningar med träproppar, som äfvenledes fästas med plomber; visarnes ställning antecknas, och öfver hela förrättningen uppsättas akter.

Till hvarje kontrollapparat hör ett filtrum, som har sin plats mellan kylaren och apparaten. Filtrets ändamål är att befria spriten från sådana, icke lösta föröreningar, som kunna afsätta sig inom apparaten och föranleda, att angifvelserna blifva mindre tillförlitliga. Inuti den cylinder, i hvilken spriten inströmmar, sitter en cylinder af koppartråd, utvändigt omgifven med öfverdrag af ett slags filt. Spriten tränger genom denna filt, stiger upp i trådcylindern och i ett vertikalt rör, ur hvars öppna ända den flyter öfver och går vidare till kontrollapparaten. Locket utgöres af en glaskupa, öfver hvilken två korslagda jernband bruka anbringas till skydd mot stötar. Hela filtret omgifves af ett jern- eller kopparfodral med botten, som kan skruvas lös, då filtret skall rengöras, hvilket sker genom att skölja detsamma i hett vatten. Filtret skall äfven vara försedt med ett rör, genom hvilket

spriten vid öfverfyllning kan komma ut. Detta rör ledes antingen direkt ner i jorden eller in i det rör, som genomgår postamentet. Vid uppställningen gäller för öfrigt, att öppningen af det vertikala röret under klockan, der spriten rinner öfver, skall ligga omkring 20 cm. lägre än nedre kanten af spritröret, på det ställe, der detta träder ut ur kylaren. Fastän nödiga stöd för filtret samt afloppsrör för öfverflytande sprit vanligen anbringas, då postamentet uppmuras, brukar man i allmänhet icke uppsätta filtret förr än vid bränningens början, utan det förvaras på bränneriet under försegling.

Då bränningen skall börja, åligger det bränneriegaren att ställa i ordning alla rör och alla till destillationsapparaten hörande delar samt att göra dem så rena som möjligt genom påsläppning af ånga. Derpå förenas filtret med kylarens utloppsrör samt med ett till kontrollapparaten ledande rör och detta senare med apparatens inloppsöppning. Vid dessa förbindningar gå rören antingen i hvarandra med en öfver fogen påskjuten och med svårsmält lod fastlödd ring, eller också sluta de med flensar, som tillskrufvas hårdt mot hvarandra och tätas med packningsskifvor. Der fogen icke är lödd, anbringas alltid plomber på skrufmuttrarne. På filtret genomdragas de skrufvar, som fästa locket och den yttre botten med snören, hvilkas ändar plomberas. Slutligen förenas kontrollapparaten med sprithållaren. Detta sker genom ett rör med flens, som dock sitter 4 till 5 cm. in på röret, så att detta kan skjutas in i kontrollapparatens utloppsöppning; en fet papp- eller läderpackning anbringas vid fogen, som tillskrufvas och plomberas.

Vid bränningens början skall en accissubaltern alltid vara närvarande. Det händer nämligen, att oaktadt rengöringen medföljer från redskapen smuts i sådan mängd, att filtret måste tagas ifrån och rensas. Öfver den nu beskrifna förrättningen uppsättes protokoll enligt formulär.

Under det bränning pågår, bör apparat åtminstone hvar tredje månad eller oftare, om så pröfvas nödigt, undergå inre besigtning. Denna verkställs af person, som har bemyndigande att öppna kontrollapparat. Besigtning af filtrum kan deremot verkställas af hvarje accistjensteman.

Enligt gällande instruktion sker apparatens besigtning i följande ordning:

Visarnes ställning afläses vid ett tillfälle, då apparaten icke är i verksamhet.

Tillses, att plomber och sigill på de riglar, som fasthålla fodralet, äro oskadade, hvarvid plombernas nummer antecknas i attesten öfver besigtningen.

Sedan fodralet är aftaget, efterses, om färgen på dess insida eller, om det är omåladt, dess inre yta är oskadad, samt om ej tecken finnas, att fodralet blifvit genomborradt i afsigt att komma åt apparaten.

Plomberna på jernskåpet undersökas och deras nummer antecknas i besigtningssattesten. Derefter borttagas plomberna, det inre fodralet öppnas och undersökes, om det är oskadadt.

Alla fasta delar såsom sockelplattform, rör, räkneverkens yttre omfattningar, mottagningscylindern och dess understycke o. s. v. dammas utaf utvändigt, och efterses, att i dem ej finnas hål eller öppningar. Om rost visar sig på dessa delar, göras de rena och torrgrnidas med bomolja.

Tillses, att bottensats ej finnes på flottören eller på mottagningscylinderns botten, att fjädern är fri från rostfläckar.

Undersökning, att apparaten *räknar rätt*, kan ske medan den är i gång och på det sätt, att man observerar såväl antalet af de hvarf, trumman vrider sig, som de värden på skalan, hvilka spetsen för hvarje vridning utvisar. Den volym, som svarar mot observerade antalet hvarf, skall angifvas af spriträknaren, och samma volym, multiplicerad med medeltalet aflästa procent på skalan, skall öfverensstämma med alkoholräknaren. För att vid denna kontroll uppnå ett tillfredsställande resultat, måste man dock låta en någorlunda betydlig quantitet genomgå apparaten. Tarering med vigterna på samma sätt, som ofvan är beskrifvet, sker äfven i allmänhet, men kan dock underlåtas, om man genom flera föregående revisioner förvissat sig om, att apparaten visar rätt. Visar sig bottensats på flottören eller bottnen af mottagningscylindern, så tömmes denna med häfvert och bottensatsen aflägsnas genom torkning med en lapp eller en svamp. Alla felaktigheter, som möjligen iakttagas hos någon af de rörliga eller lösa delarne, af-

hjälpas så noggrant som möjligt, och särskild uppmärksamhet riktas vid hvarje besigtning på friktionsfjädern, så att den alltid har sin tillbörliga spänstighet. Äfven filtret undersökes vid hvarje besigtning och urtvättas, om det visar sig nödvändigt. Innan plomberna aftagas från filtret, granskas de, och nummern antecknas i attesten, hvilket äfven sker med de nya plomberna.

Efter slutad besigtning uppskrifves båda räkneverkens ställning med såväl siffror som bokstäfver och rörande allt, som vid besigtningen förekommit, göres anteckning i bränneriboken.

Såvidt jag kunnat finna, går man vid dessa besigtningar, vid hvilka egentligen två tjänstemän skola närvara, tenligen summariskt tillväga; åtminstone äro merändels anteckningarne i bränneriböckerna ganska kortfattade och inskränka sig till ett omnämmande, att plomber och förseglingar voro oskadade samt att intet olagligt iakttagits. Visarnes ställning antecknas naturligtvis alltid. Vid de vanliga revisionerna öppnas ej apparaten; sådan revision skall ske åtminstone en gång i månaden och dervid alltid i bränneriboken antecknas, huru mycket sprit, som sedan sista revisionen gått igenom, samt deremot svarande absolut alkohol. — Vanligen har hvarje tjänsteman under sin uppsigt flera brännerier, och beständig tillsyn torde numera endast på ytterst få ställen förekomma. Distriktsaccisförvaltningarne äro dock berättigade att anställa beständiga uppsyningsmän, om anledning dertill förekommer.

Så snart något slags skada eller obestånd observeras å apparaten, dess plomber eller sigill, är bränneriegaren eller dess ombud skyldig att deröfver uppsätta ett protokoll, och förse det med sin egen, brännarens och tre arbetares underskrift samt inom tid, som för liknande fall är stadgad (lämpad efter afståndet), tillställa det en accistjänsteman, som vid ankomsten till bränneriet har att likaledes deröfver uppsätta protokoll, förnya och i ordning ställa plomber m. m. samt göra anteckning om förhållandet i bränneriboken.

På hvarje bränneri skall genom bränneriegarens försorg föras en bränneri- och en källarebok enligt fastställda formulär. I bränneriboken antecknas för hvarje dag såväl sprit- som alkoholvisarens ställning i forin af ett bråk; på täljarens plats skrives näst föregående och på nämnarens sista afläsningen. Vid bränningens

början, vid dess slut samt vid hvarje revision uppskrifves visarnes ställning med både siffror och bokstäver. Vid revision, der apparaten öppnats och undersökts, måste tydligen sådan anteckning ske både vid revisions början och dess slut, på det att afdrag må kunna göras för den förändring i visarnes ställning, som föranledts genom apparatens undersökning.

För den tid, hvarje deklaration omfattar, sker afräkning öfver normalquantitet, tillverkad vara (enligt apparaten) och öfver- eller underbrand. Denna afräkning inskrifves i bränneriboken och undertecknas af bränneriegaren och accistjenstemannen. Omfattar deklarationen längre tid, är bränneriegaren pliktig att vid slutet af hvarje månad hopsummerna bränneri- och källarebok, uträkna öfverbrand, normalbrand och myckenheten tillverkad vara samt utbetald och återstående accis. Före den 10 i följande månad skall kopia deraf insändas till accisförvaltningen. Till grund för beräkning af skatt och af öfver- eller underbrand läggas endast apparatens angifvelser; om bränneriegarens uppmätning anger mer, föranleder detta ingen tillökning i skatten, och om den anger mindre än apparaten, sker icke något afdrag. Om apparat varit skadad, så att den ej kunnat fungera, beräknas accisen efter vald norm och enligt deklarationen; för sådana brännerier, som med särskildt tillstånd bränna utan norm, sker beräkningen efter den mellersta normen. — I källareboken antecknas för hvarje dag huru många grader som inlagts, huru många som beräknats enligt normen samt mot dessa svarande accis. Å motstående sidan upptages allt det, som bortförts, summan af den accis, som för revisionsperioden (vanligen en månad) bort utgöras, huru mycket, som erlagts genom inbetalning i ränteri eller genom afskrifning till följd af andra orsaker, såsom spritens öfverflyttning till engros-lager och afräkning af öfverbrand, samt slutligen återstående oguldna accisbeloppet. Härvid torde böra anmärkas, att innehafvare af engros-lager åtnjuta samma rätt som tillverkare, att nämligen innehafva sprit, för hvilken tillverkningsskatt icke är betald. På sådant engros-lager föres äfven källarebok. För den sprit, som efter anmälan och med iakttagande af stadgade formaliteter ur brännerikällare transporteras till engros-lager, eller från ett engros-lager till ett annat, måste egaren ställa säkerhet upp-

gående till skattens halfva belopp, ända till dess styrkt blifvit, att spriten är på destinationsorten mottagen och bokförd. Vid export gälla samma regler; exportören företer qvitton, att han stält säkerhet för skattens halfva belopp, och så snart vederbörande tullmyndighet gifvit intyg om, att spriten passerat gränsen, blifva de ställda säkerheterna fria. Genom särskild förordning är stadgadt hvilka säkerheter, som antagas. För sprit, som ur brännerikällare eller engroslager på annat sätt afyttras, betalas skatten successivt, dock beviljas egaren en kredit icke öfverstigande 1000 rubel. Den 1 i hvarje månad afslutas källareboken och den oguldna skatten skall då, äfven om den icke uppgår till 1000 rubel, betalas, senast den 7 påföljande månad. Innehafvare af engroslager är dock skyldig att senast inom aderton månader hafva inbetalt hela den accis, för hvilken kredit blifvit honom beviljad, d. v. s. att den under de 18 månaderna betalda skatten skall fullständigt betäcka det förråd, som innehades vid början af denna termin.

För vinnande af bättre öfversigt torde det tillåtas mig att här kort sammanfatta hufvudmomenten i det ryska systemet för kontrollen öfver bränvinsaccis.

Sedan bränneriegaren anmält sin önskan att bränna och ingifvit af accistjensteman bestyrkt beskrifning öfver bränneri (stundom åtföljd af ritning, hvilket dock icke är obligatoriskt), pröfvas ansökningen och tillståndsbevis (patent) utfärdas. Detta skall alltid finnas i bränneriet uppsatt, och bredvid detsamma uppsättes det besigtningssinstrument öfver kontrollapparaten, hvilket enligt föreskrift skall åtfölja densamma från kontrollexpeditionen. Innan bränningen börjar skola

1) jäskaren uppmätas och numreras samt protokoll deröfver uppsätts enligt formulär. Denna förrättning behöfver icke ske annat än vid nya brännerier och sådana, der kärnen undergått reparation;

2) mätkaren uppmätas och numreras;

3) destillationsapparaterna beskrifvas och besigtigas samt en akt uppsätts häröfver. Äfven denna beskrifning behöfver ej upprättas annat än, då bränneri är nytt eller undergått ombyggnad;

4) kontrollapparaten uppställas;

5) kontrollapparaten tareras;
 6) " förbindas med redskapen och apteras till användning;

7) deklaration ingifvas, innehållande uppgift om tiden (vanligen 14 dagar), som deklarationen omfattar, det valda jässystemet och normen, jäskärlens antal och nummer samt en detaljerad plan för mäskningsarbetena, så att för hvarje dag uppgifves, huru många mäskningar, som skola göras, huru mycket af hvarje slags material, som skall inmäskas samt den ordning, i hvilken jäskaren skola användas, jemte uträkning öfver accisen enligt norm;

Ann. Det är i allmänhet för bränneriegare tillåtet att äfven under den tid, för hvilken deklaration är ingifven, förändra afverkningsplanen och ingifva ny deklaration.

Under bränningen skall

- 8) föras bränneribok;
- 9) » källarebok;
- 10) förrättas revisioner å bränneri och källare, hvarom anteckning göres i böckerna;
- 11) upprättas afräkning för bränneri öfver hvarje deklarationsperiod, för källare i allmänhet en gång i månaden.

Någon publicerad officiel redogörelse för resultaten af de Siemenska kontrollapparaternas användning i Ryssland har jag mig icke bekant, men att den erfarenhet, man vunnit under de sex år, dessa apparater varit der införda, talar till deras fördel, torde klart framgå icke blott deraf, att deras antal årligen ökats, utan ock deraf, att man, enligt hvad chefen för departementet för de indirekta skatterna meddelat mig, är betänkt på att ersätta alla nu i bruk varande Stumpé's apparater, uppgående till mer än 1200, med Siemenska, så att dessa senare komma att finnas i alla brännerier inom det ryska riket. Af de estländska accistjenstemännen hade jag också tillfälle inhemta, att i Estland, der bränneriernas antal lär vara relativt större än i någon annan del af ryska riket, hafva ytterst få afbrott och oregelbundenheter förekommit. Den anmärkningsvärdaste anledningen till svårighet och obehag för accistjenstemännen har varit den misstanke, som

någon gång uppstått hos bränneriegarne, att apparaten åstadkommit ett för dem ofördelaktigt mätningsresultat, då nämligen deras egen mätning och gradering icke stämt öfverens med apparatens. Sådana klagomål öfver förmenta felaktigheter hafva dock merändels upphört efter en af accistjenssteman öfvervakad kontrollmätning, då det visat sig, att skillnaden i mätningsresultat varit allt för ringa för att med visshet kunna tillskrifvas fel hos apparaten.

Innan jag går att pligtskyldigast yttra mig om lämpligheten af de Siemenska kontrollapparaternas införande vid de svenska brännerierna, torde det tillåtas mig att i korthet redogöra för resultaten af de viktigaste undersökningar, som blifvit gjorda för att utröna apparaternas noggrannhet vid praktisk användning i brännerier. Främst bland dessa undersökningar torde böra ställas de, som innehållas i (den här bilagda) "Denkschrift betreffend den Siemenschen Spiritusmessapparat und den Siemenschen Probenehmer mit besonderer Berücksichtigung der Anwendbarkeit dieser Apparate zu einer steuerlichen Ermittlung der Fabrikatmengen absoluten Alkohols." Denna af kejserliga tyska Normaleichungskommissionen utgifna skrift innehåller, jemte en fullständig och uttömmande diskussion öfver apparatens sammansättning, teoretiska grunder och användningssätt, äfven en systematiserad samling observationer, under flere år anställda vid åtskilliga tyska brännerier och följaktligen omfattande apparatens olika utvecklingsstadier. De slutligt sammanfattade resultaten af dessa undersökningar gifva vid handen, att

vid mätning med *en enda apparat under en kortare tid* kan man i allmänhet vara viss om, att felet icke öfverstiger *en procent* af den mängd absolut alkohol, som genomrunnit apparaten; blott i synnerligen ogynsamma fall, eller då någon särskild felkälla hos apparaten kommer att utöfva en öfvervägande inverkan, kunna större fel uppstå, hvilka dock endast ytterst sällan uppgå till 1½ procent;

vid mätning med *en enda apparat under en hel bränningsperiod*, t. ex. ett helt år, är afvikelsen åtminstone inom *en half*

procent af den genomrunna alkoholquantiteten; endast under särdeles ytterliga, under större delen af tiden i samma rigtning verkande temperaturinflytelser eller andra dylika felkällor kunna afvikelserna uppgå till *en procent*;

vid mätning med *ett större antal apparater under hela bränningsperioder* öfverensstämmer den genom apparaterna angifna summan af alkoholen med den verkliga inom *få tiondelar* af en procent.

De försök, som anstälts i Italien, ehuru på långt när icke så omfattande som de tyska, gifva dock ett ytterligare stöd åt det fördelaktiga slutomdöme Normaleichungskommissionen uttalat. I sin till finansministern afgifna berättelse, tryckt i Milano 1879 med titel "Sugli Esperimenti Instituti coi misuratori Siemens e Dolainski, per accertare la quantità e la forza dell'alcool prodotto nelle distillerie", anställer den italienska kommissionen en jämförelse mellan de båda nämnda apparaterna (Siemens' och Dolainski's) och kommer till det resultat, att den Siemenska är i hvarje hänseende att föredraga långt framför Dolainskis. Felet visar sig på en uppmätt quantitet af omkring 9000 liter uppgå till mindre än en half procent såväl hos sprit som alkoholmätaren. Äfven om apparatens varaktighet uttalar kommissionen det bästa omdöme, i det den yttrar, att, tack vare de förbättringar Siemens på senare tider infört, det är alldeles otvifvelaktigt, att hans apparater kunna vara i bruk flere år utan att undergå någon märkbar förändring, i hvad slags alkoholfabriker de än uppställas, samt att detta bevisas såväl genom deras användning i Ryssland som ock genom de officiella undersökningarne i Tyskland.

Äfven i Österrike—Ungern är den Siemenska apparaten enligt vederbörande ministeriers förordnande undersökt. Enligt protokollen öfver de i Österrike anställda försöken uppgick största afvikelsen aldrig till 0,5 %, och den ungerska kommissionens slutresultat angifver äfven, att mätningefelet är mindre än den nämnda quantiteten.

Vid alla de ofvan anförda undersökningsresultaten, bör dock anmärkas, att de afvikelser, som erhållits mellan apparatens angifvelser och den direkt medelst alkoholometer samt mätning eller vägning bestämda alkoholmängden, helt och hållet tillskrifvits apparaten, eller med andra ord, att den direkta uppmätningen

betraktats såsom fullt exakt, hvilket naturligtvis dock aldrig är fallet. De vid den direkta uppmätningen oundvikliga observationsfelen måste således hafva föranledt, att apparatens mättningsfel uppskattats något högre, än de i verkligheten varit.

De anledningar till fel, som förekomma vid gradering och mätning för hand, såsom dessa operationer ske i våra brännerier, äro: alkoholometers fel, termometers fel, afläsningsfel på provvarespindeln, afläsningsfel på termometern, felaktig bestämning af volymen, beroende dels på mätkärlen och dels på sjelfva mätningen. Det förstnämnda felet får enligt gällande författning uppgå till 0,25 %, utan att bränvinsprofningsinstrument anses riktigt; lägges härtill afläsningsfelet på spindeln, som med säkerhet ofta uppgår till 0,1 å 0,2 % samt för termometersnorrigheten och felaktiga afläsning 0,1 %, så utgör summan redan $\frac{1}{2}$ %, utan att möjliga fel vid bestämning af volymen äro tagna med i räkningen. Med stöd häraf synes det kunna antagas, att den Siemenska apparatens mätning är åtminstone lika säker som den, hvilken för närvarande ligger till grund för skattens beräkning i de svenska brännerierna; men härtill kommer, att apparaten inbesparar allt det arbete, som behöfves för direkt uppmätning, hvilket icke är ringa, synnerligast om uppmätningen sker med målkärl.

Men ehuru det således torde kunna anses ådagalagdt, att kontrollapparaten mäter med fullt tillräcklig noggrannhet, samt att oregelbundenheter och afbrott i dess gång ytterst sällan inträffa, är det dock endast en del af kontrollörens åligganden, som apparaten kan fullgöra, och kontrollören blir alltså oumbärlig, äfven om apparater införas. Antagligt är dock, att den dagliga tillsynen i bränneri kan genom deras användning minskas och sålunda en besparing i kontrollkostnad vinnas, utan att kronans rätt äfventyras. I Ryssland äro sjelfva grunderna för beskattningen sådana, att frestelsen till lagöfverträdelser måste vara mycket mindre, än om accisen såsom hos oss utginge såsom en ren produktskatt, proportionel mot kvantiteten tillverkad vara; ty det är sjelfklart, att då skatten utgöres efter deklaration och norm, har fabrikanten ingen fördel af underslef, så länge hans öfverbrand icke är större än den, som efter lag är accisfri. Staten har i normen en garanti att en viss, någorlunda efter det

använda materialet och jäskarens rymd lämpad skatt alltid utgår; onekligt är dock, att såväl beräkningen af skatten som kontrollen derigenom kompliceras.

Då en förändring af hittills i Sverige gällande grunder för tillverkningsskattens utgörande icke torde kunna i fråga sättas, måste således det spörjsmålet noggrant utredas, på hvad sätt, med bibehållande af nämnda grunder, de med kontrollapparaters användning förenade fördelarne, en *säkrare* och en *billigare* kontroll, *båda* kunna vinnas. En sådan utredning, hvilken förutsätter större erfarenhet och insigter, än som stå mig tillbuds, synes med nödvändighet böra föregå beslutet om de Siemenska kontrollapparaternas införande i de svenska brännerierna.

Med djupaste vördnad, trohet och nit:

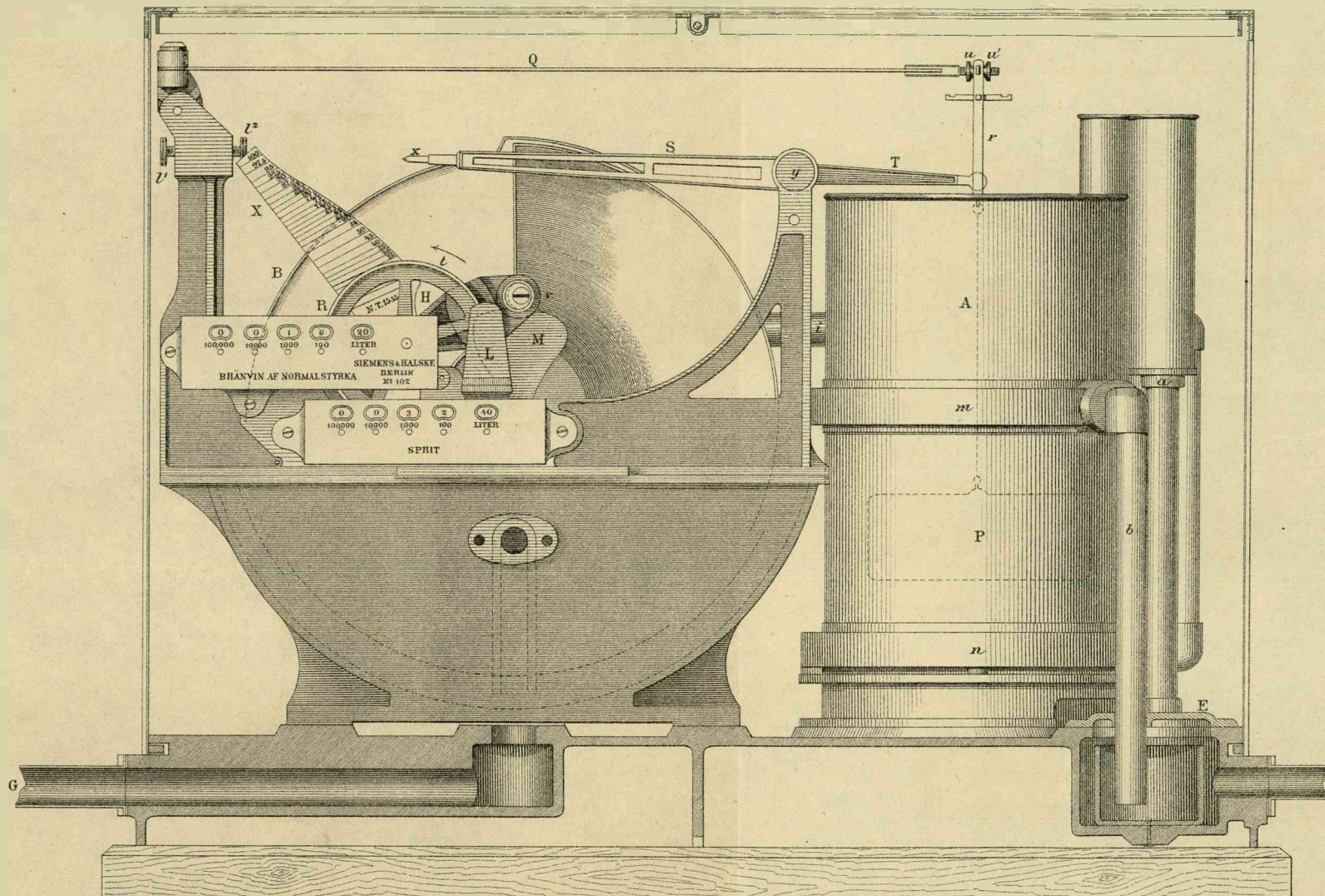
Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåte

L. A. FORSSMAN.

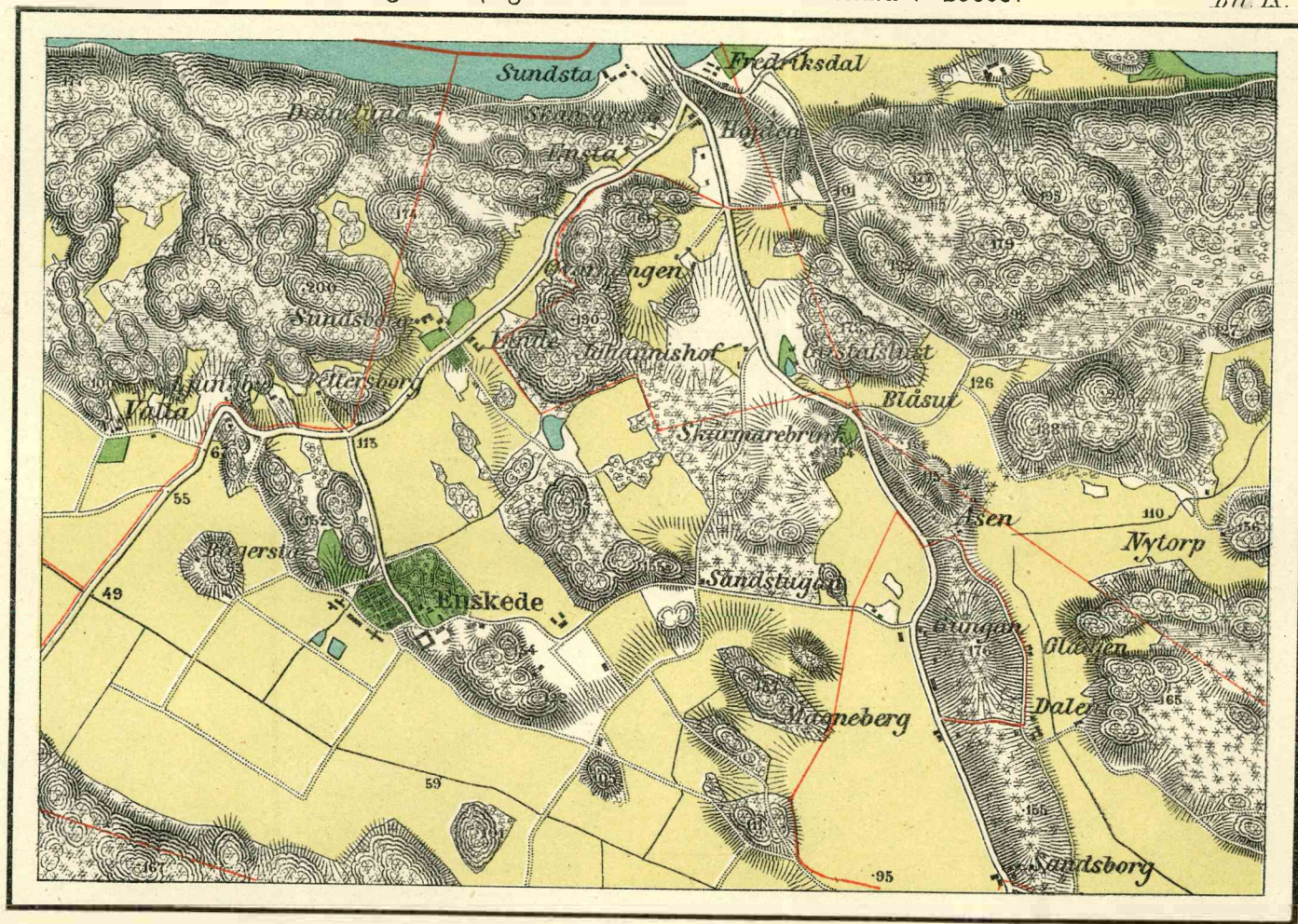
Stockholm den 27 november 1879.

Siemenska Kontrollapparaten.

Förslag till Topografisk Ekonomisk karta i skala 1 : 20000.

Bil. IX.

Fotolitografi

Gen Stab Lit Anst.

TOPOGRAFISK KARTA

i skala 1:50000

Originalt ritadt i 1:50000, för helogravering till 1:25000

Bil. XIII.

Fotolitografi

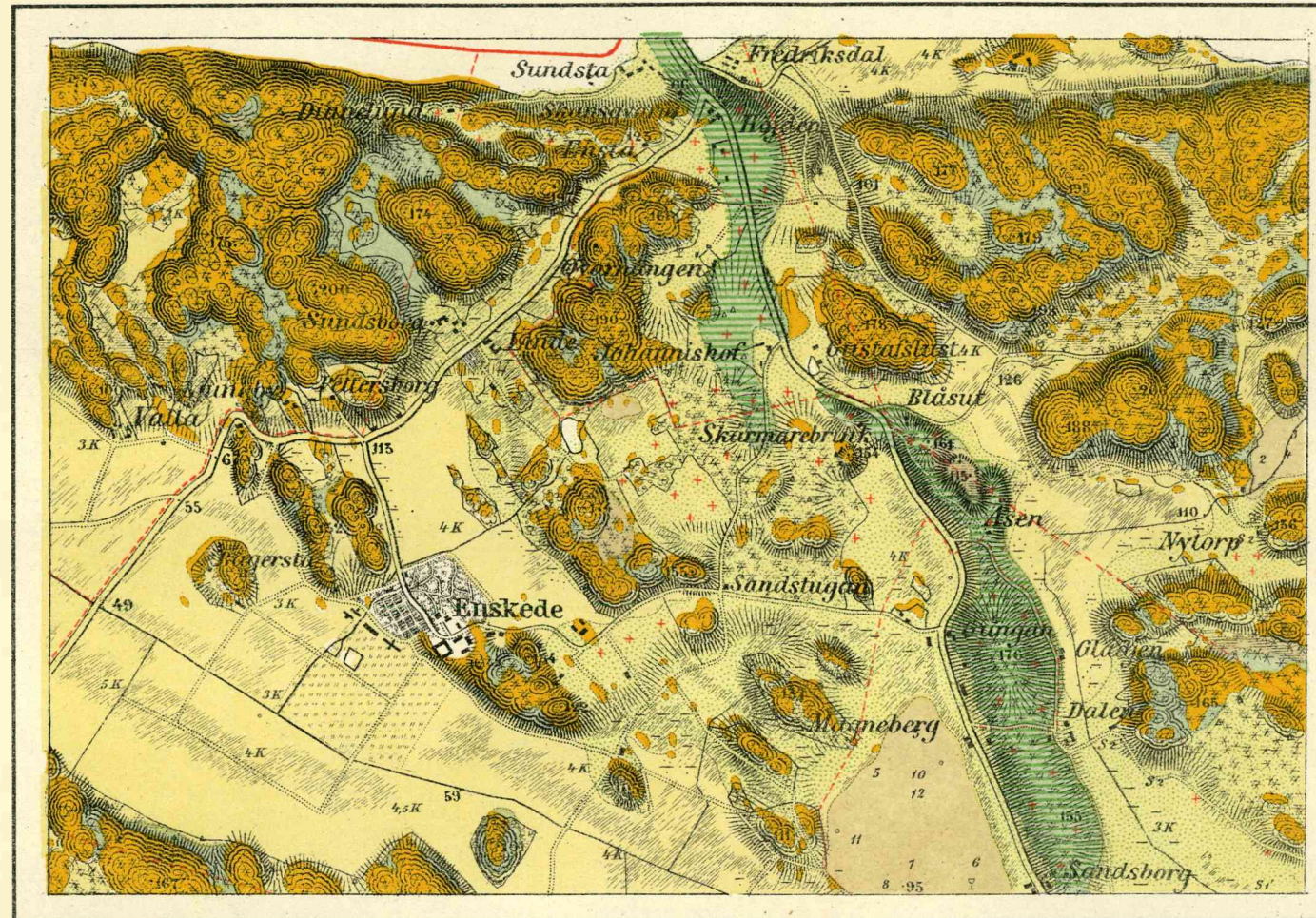
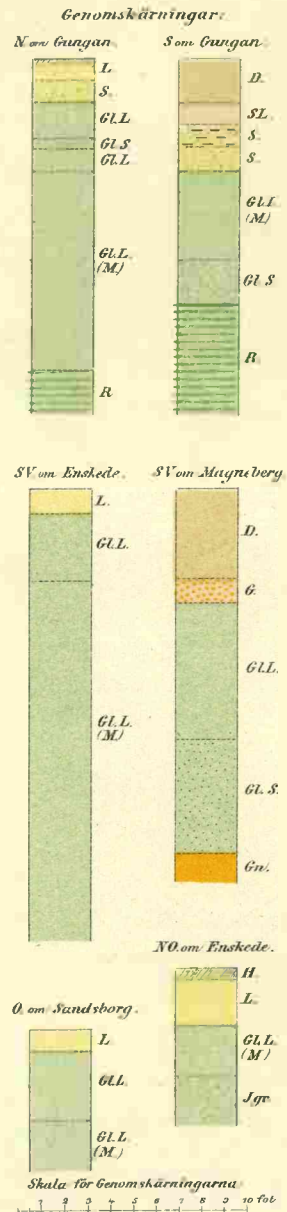
Gen. Stab Lit. Anst.

GEOLOGISK - EKONOMISK - TOPOGRAFISK KARTA

öfver

TRAKTEN NÄRMAST S. OM STOCKHOLM.

Bil. XV

Gen. Stat. Lit. Anst.

Undersökningen utförd af Axel Lindström och Leon Holmström år 1917.

